

Na temelju članka 4. stavka 5. Zakona o vatrogastvu („Narodne novine“, broj 125/19), a u vezi s točkom 5. b) Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2019. godini („Narodne novine“, broj 35/19), Hrvatska vatrogasna zajednica podnosi

KONAČNO IZVJEŠĆE

o realizaciji Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2019. godini

UVOD

Vlada Republike Hrvatske donijela je Program aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2019. godini (u daljnjem tekstu Program aktivnosti) na svojoj 150. sjednici održanoj 4. travnja 2019. godine, a isti je objavljen u „Narodnim novinama“ broj 35/19.

Zadaće Programa aktivnosti redovito su provodila tijela državne uprave, javna poduzeća i privatne tvrtke, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, javne ustanove za upravljanje nacionalnim parkovima, parkovima prirode i zaštićenim područjima, udruge (vatrogasne zajednice), vatrogasne postrojbe (profesionalne i dobrovoljne), Hrvatska gorska služba spašavanja i dr. Kroz provođenje Programa aktivnosti ostvarena je i bolja međusobna suradnja svih njihovih stručnih službi.

PREGLED REALIZACIJE ZADAĆA PROGRAMA AKTIVNOSTI

Opće, normativne, planske, preventivne, operativne i nadzorne aktivnosti subjekata Programa aktivnosti u pripremi i realizaciji požarne sezone u svrhu smanjenja opasnosti od nastanka i širenja požara

U daljnjem tekstu naglašavaju se sažeto neke od aktivnosti značajnijih izvršitelja u provođenju općih, normativnih, planskih, preventivnih i nadzornih aktivnosti u pripremi i realizaciji požarne sezone u svrhu smanjenja opasnosti od nastanka i širenja požara kao što su aktivnosti Ministarstva unutarnjih poslova i ostalih subjekata Programa aktivnosti (jedinica lokalne i područne samouprave, Hrvatskih šuma d.o.o., javnih ustanova nacionalnih parkova, parkova prirode, više ministarstava, aktivnosti društva iz sastava Hrvatskih željeznica i privatnih prijevoznika, inspekcija zaštite od požara, vatrogastva i civilne zaštite, Državnog inspektorata (poljoprivredna, šumarska, energetska, vodopravna i inspekcija zaštite okoliša i zaštite prirode), inspekcija Ministarstva mora,

prometa i infrastrukture, inspekcija Agencije za sigurnost željezničkog prometa te aktivnosti, Hrvatskog zavoda za hitnu medicinu, Državnog hidrometeorološkog zavoda i drugih.

Ministarstvo unutarnjih poslova izvjestilo je o realizaciji sljedećih aktivnosti:

Ministarstvo unutarnjih poslova je u okviru svojih obveza propisanih točkama Programa aktivnosti planiralo je, organiziralo i obavljalo pojačani nadzor nad provedbom mjera zaštite od požara i tehnoloških eksplozija, posebno poduzeća koja se bave distribucijom energenata i subjekata koji predstavljaju poseban gospodarski, poljoprivredni, turistički interes ili interes za zaštitu prirode i okoliša, a vezani su uz nadolazeću turističku i žetvenu sezonu.

Inspeksijski nadzori obavljani su nad provedbom mjera zaštite od požara u jedinicama lokalne i područne samouprave. Sukladno planovima, nadzirane su mjere čuvanja šuma, provođenje šumskog reda te zabrane loženja otvorene vatre i paljenja drvenog ugljena za šume i šumsko zemljište šumoposjednika, provedeni su pojačani nadzori i pregledi odlagališta otpada na kojima se kontinuirano odlaže komunalni otpad, a posebna pozornost usmjerena je na sanaciju nekontroliranih „divljih“ odlagališta. Obavljeni su inspeksijski nadzori nad provedbom mjera zaštite od požara u tvrtki Hrvatske šume d.o.o., u javnim ustanovama nacionalnih parkova i parkova prirode, uz željezničke pruge koje prolaze kroz područja velikog i vrlo velikog stupnja ugroženosti od požara, uz cestovni pojas glede čišćenja istog od lakozapaljivih tvari, uz javne prometnice koje prolaze ugroženim područjem, osobita pažnja usmjerena je na cestovne pravce lokalnog značaja koji prolaze poljoprivrednim površinama te na ceste koje su tijekom turističke sezone pojačano opterećene prometom (prilazi autokampovima, javnim plažama, kulturno povijesnim lokalitetima i drugim objektima u kojima boravi ili se okuplja veći broj gostiju ili turista), u elektroenergetskim građevinama i nad trasama nadzemnih vodova, a osobito na priobalnom i otočnom području.

Nakon provedenih inspeksijskih nadzora, sukladno utvrđenom, donijeta su rješenja i naložene mjere zaštite od požara (tablica 1).

Tablica 1: izvršeni inspeksijski nadzori sukladno Programu aktivnosti u 2019. godini

Datum izvješćivanja: 2. prosinac 2019. god.

Red. broj	Građevine i prostori	inspeksijski pregledi	donesena rješenja	naložene mjere	kontrolni pregledi	Prekršajne prijave					
						pravne		odgovorne		fizičke	
						OP	N	OP	N	OP	N
1.	Hoteli	221	18	112	47	1	5		3		
2.	Moteli	14	1	11	1						
3.	Turistička naselja	9	1	5	2						
4.	Autokampovi	16	2	12	3						
5.	Marine	10	2	4	5						
6.	Disko-klubovi	67	5	20	13						

7.	Ostali ugostiteljski objekti	147	47	132	15	1		1			2
8.	Bolnice	32	3	19	2	1	1	1			
9.	Benzinske postaje	281	13	96	25						
10.	Pravne osobe u kojima se obavlja utovar opasnih tvari u motorna vozila, pretaču zapaljive tekućine i plinovi	78	4	19	8		3		4		
11.	Pravne osobe koje se bave proizvodnjom, prometom i 86korištenjem eksplozivnih tvari	237	1	3	3						
12.	Prodavaonice oružja i streljiva	107		2	1						
13.	JP Hrvatske šume (šumarije)	96	7	31	15						
14.	Nacionalni parkovi	14			2		1				
15.	Parkovi prirode	9			1						
16.	Ostali zaštićeni objekti prirode	12			9						
17.	Trase elektroenergetskih vodova s pripadajućim elektro-energetskim objektima	67			10						
18.	Željezničke pruge	12	2	3	5						
19.	Glavni cestovni pravci	26	2	2							
20.	Odlagališta komunalnog otpada	125	2	8	2		1				
21.	Ostale građevine i prostori	605	124	426	145	2	21	4	14		4
22.	Jedinice područne samouprave (županije)	10	1	2							
23.	Jedinice lokalne samouprave (gradovi)	66	4	13	6	1			1		
24.	Jedinice lokalne samouprave (općine)	173	7	78	15	1		1			22
25.	Protupropisno spaljivanje na otvorenom prostoru	11								33	156
UKUPNO:		2445	246	998	335	7	32	7	22	33	184

OP = optužni prijedlog za pokretanje prekršajnog postupka

N = prekršajni nalog

Izrađeni su popisi subjekata koji predstavljaju poseban gospodarski, poljoprivredni, turistički interes ili interes za zaštitu prirode i okoliša, kao i plan provođenja inspekcijskih nadzora nad istima. Zbog nedostatka inspektora u pojedinim Područnim uredima, izvršena je dislokacija pet inspektora na područje Područnog ureda civilne zaštite Rijeka, te dislokacija pet inspektora na područje Područnog ureda civilne zaštite Split.

Područni uredi civilne zaštite Rijeka, Split, Zagreb, Varaždin i Osijek izvijestili su o održanim sjednicama stožera civilne zaštite gradova i općina tematski vezanih uz pripremu požarne sezone u 2019. godini. Područni ured civilne zaštite Varaždin u izvješću dodatno ističe da je gradskih i općinskih stožera civilne zaštite održan tek neznatni broj, a izvješća o održanim sjednicama stožera civilne zaštite jedinica lokalne samouprave koja su bili dužni dostaviti Područnom uredu, uglavnom su izostala. U izvješću navode kako je vezano uz mjere za uređivanje i održavanje poljoprivrednih rudina i odredbe novog Pravilnika o agrotehničkim mjerama, iz praćenja službenih glasila vidljivo,

da je do sada vrlo mali broj jedinica lokalne samouprave usuglašen s navedenim Pravilnikom u dijelu koji se odnosi na postupanje s žetvenim ostacima i propisanim mjerama zaštite od požara.

Sektor za inspekcijske poslove - Civilna zaštita obavio je u izvještajnom razdoblju ukupno 554 nadzora, donio ukupno 58 prvostupanijskih rješenja, prvostupanijskim rješenjima naložio ukupno 151 mjeru i podnio 20 optužnih prijedloga. U izvještajnom razdoblju nije bilo podnesenih prekršajnih naloga.

Sektor za inspekcijske poslove – Vatrogastvo obavio je u izvještajnom razdoblju ukupno 559 nadzora, donio ukupno 40 prvostupanijskih rješenja, prvostupanijskim rješenjima naložio ukupno 73 mjere. U izvještajnom razdoblju nije bilo podnesenih optužnih prijedloga i prekršajnih naloga.

Kod pojave požara, za vrijeme i neposredno nakon nastanka, naložena je pojačana aktivnost na otkrivanju i hvatanju počinitelja prekršaja i kaznenih djela počinjenih paljevinama i požarima, regulaciji i preusmjeravanju prometa sa područja zahvaćenog požarom, evakuaciji i osiguranju tijekom provođenja evakuacije i spašavanja stanovništva ugroženog požarom, uspostavljanju povremenih i periodičkih pojačanih policijskih aktivnosti nadzora područja i kontrole zabrane spaljivanja korova, sukladno odgovarajućim odlukama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U slučaju potrebe, postaje pomorske policije u koordinaciji sa nadležnim Lučkim kapetanijama, osiguravale su određeno područje radi nesmetanog zahvata vode za protupožarne zrakoplove i helikoptere. U zoni zahvata osigurana je zabrana prometa plovilima tijekom trajanja akcije gašenja. Za potrebe zadaća u okviru akcija gašenja požara, operativno-komunikacijski centri policijskih uprava ostvarili su punu suradnju sa Situacijskim središtem Operativnog centra civilne zaštite Ministarstva unutarnjih poslova u Divuljama, područnim uredima civilne zaštite te nadležnim vatrogasnim zapovjednicima, a u okviru akcija nadzora požarišta iz zraka, Operativno komunikacijski centar policije u suradnji sa Situacijskim središtem Operativnog centra civilne zaštite u Divuljama, upućivao je helikoptere Ministarstva unutarnjih poslova (EC 135 s ugrađenim FLIR sustavom ili BELL 206).

Ministarstvo unutarnjih poslova izradilo je Plan protuminskog djelovanja za 2019. godinu. Sukladno Planu za 2019. godinu izvršeno je razminiranje i tehničko izviđanje (izdana potvrda o očišćenosti područja i/ili građevine), na područjima bitnim za provedbu i značaj protupožarne zaštite i to u županijama Ličko-senjskoj, Osječko-baranjskoj, Splitsko-dalmatinskoj, Šibensko-kninskoj i Zadarskoj. Uz razminiranje prioriternih područja na jugu Republike Hrvatske u potpunosti je označeno utvrđeno minski sumnjivo područje s tablama upozorenja o opasnostima od mina, vršena su ažuriranja na tjednoj osnovi minske situacije koja je vidljiva na portalu minsko-

informacijskog sustava. U svezi razminiranja minski sumnjivih područja, neposredno uz lokacije - vojno skladišnih kompleksa lokacije nisu uvrštene u Plan protuminskog djelovanja za 2019. godinu jer Ministarstvo obrane nije iskazalo potrebu za razminiranjem ovakvih područja.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave bile su obvezne organizirati sjednice Stožera civilne zaštite i vatrogasnih zapovjedništava, tematski vezano uz pripremu požarne sezone u 2019. godini, a Područni uredi civilne zaštite Zagreb, Split, Osijek, Rijeka i Varaždin pratili su njihovo održavanje i sudjelovali u aktivnosti prema područjima iz svoje nadležnosti.

Vezano uz suradnju subjekata koji sudjeluju u zračnom prometu, usuglašen je način zaprimanja, obrade i distribucije podataka pilota zrakoplova o uočenim požarima. Naime, subjekti koji sudjeluju u zračnom prometu obvezuju se da sve zaprimljene dojave od strane pilota o uočenim požarima dostavljaju i u ŽC 112, podaci iz navedenih dojava ŽC 112 su evidentirani, obrađivani te su sa sadržajem istih upoznate nadležne službe. Komunikacijska postupanja u provedbi traganja i spašavanja tijekom vatrogasnih intervencija gašenja požara na otvorenom prostoru obavljala su se sukladno propisanom Standardnom operativnom postupku i kontinuirano je ostvarivana suradnja sa sudionicima i operativnim snagama sustava civilne zaštite na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini. Ažuriranje baza podataka-adresara i telefonskih imenika sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite je kontinuirano provođeno. Djelatnici Ministarstva unutarnjih poslova i Državnog hidrometeorološkog zavoda sudjelovali su na ukupno 14 tjednih videokonferencija (Weekly Forest Fire video conference) koje je organizirao ERCC (Emergency Response Coordination Centre).

Zaključno, iz izvješća Ministarstva unutarnjih poslova je vidljivo da su sve zadaće u požarnoj sezoni u 2019. godini izvršene u skladu s Programom aktivnosti, planovima rada i planovima inspekcijskih nadzora uz koordinaciju i suradnju s inspekcijskim službama Državnog inspektorata, Hrvatskom vatrogasnom zajednicom i ostalim subjektima nositeljima aktivnosti.

2. Ostali subjekti Programa aktivnosti izvijestili su o realizaciji sljedećih aktivnosti:

Vezano uz izvješćivanje od strane drugih izvršitelja zadaća i sudionika Programa aktivnosti, potrebno je naglasiti da su zadaće u velikoj mjeri provedene u zadanim rokovima. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave tijekom mjeseca travnja i svibnja održavale su sjednice Stožera civilne zaštite i vatrogasnih zapovjedništava tematski vezanih uz pripremu požarne sezone u 2019. godini. Jedinice lokalne samouprave, Javne ustanove nacionalnih parkova i Hrvatske šume d.o.o. ažurirale su odnosno izradile planove motrenja, čuvanja i ophodnje te provodile propisane mjere

zaštite od požara na ugroženim prostorima, građevinama i prostorima uz pružne i cestovne pravce za područje svoje odgovornosti.

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta–Ravnateljstvo za robne zalihe interveniralo je robom iz strateških robnih zaliha i izvršilo je nabavu te predalo na korištenje dodatnih 12 višenamjenskih cisterni te se ukupno raspolaže s 71 cisternom. U vatrogasnim postrojbama nalazi se oprema za gašenje šumskih požara kao i druga oprema iz strateških robnih zaliha–brodice za spašavanje, mobilne pumpe velikog kapaciteta, pumpe za vodu, agregati i slično.

Ministarstvo poljoprivrede je u 2019. godini održalo dvadeset osam javnih uvida i javnih rasprava na području trinaest županija, izvršeni su radovi održavanja na 78 šumskih i protupožarnih prometnica sveukupne dužine od 13.355 metara, za što je izdvojeno 17.360.803,56 kuna iz sredstava općekorisnih funkcija šuma. Ministarstvo poljoprivrede je izvršilo izmjeru opožarenih površina privatnih šumoposjednika i izvršilo procjenu šumskih šteta na 27 lokacija. Ukupan iznos šumskih šteta na tim lokacijama iznosi 7.032.513,31 kuna, a ukupna izgorjela površina 535,58 hektara, od čega je 165,56 hektara šumske i 37,98 hektara poljoprivredne površine za koju se ne procjenjuje iznos štete nego se samo evidentira opožarena površina.

Temeljem više točaka Programa aktivnosti, Hrvatske šume d.o.o. izvršile su sve propisane i planirane aktivnosti na način da su izradile planove motrenja, čuvanja i ophodnje, kontinuirano su radile na izgradnji motrionica, prometnica i protupožarnih prosjeka te protupožarnih prosjeka s elementima šumskih cesta, ustrojile su motriteljsko-dojavnu službu, dostavile su tražene podatke na prijenosnom mediju (CD-u) o ugroženosti šuma od požara, sklopile su ugovore sa županijskim vatrogasnim zajednicama o međusobnoj suradnji, definirale su nove dionice protupožarnih prosjeka u priobalnom području te radile na izgradnji istih, a tijekom 2019. godine izgrađeno je 26,16 km novih dionica protupožarnih prosjeka sa elementima šumske ceste, a oformile su i izradile popis ekipa šumarskih djelatnika za akcije sprečavanja širenja nastalih požara. Uprave šuma podružnice u priobalnim županijama dostavile su podatke o raspoloživosti teške građevinske mehanizacije jedinicama lokalne samouprave. Provele su zajedničke informativno-promidžbene aktivnosti u cilju podizanja razine protupožarne kulture i upoznavanja stanovništva i turista s opasnostima od nastanka požara i posljedicama koje požari izazivaju i donijele plan promidžbenih aktivnosti u svrhu informiranja javnosti, poticale su emitiranje TV i radio spotova protupožarne tematike na nacionalnim i komercijalnim programima te izradile novi televizijski spot koji se prikazivao na nacionalnoj televiziji. Na ulazima u šumu postavljeni su plakati upozorenja o opasnostima od požara.

Iz dostavljenih izvješća vidljivo je da od osam nacionalnih parkova i dvanaest parkova prirode u Republici Hrvatskoj, jedino su Nacionalni park Sjeverni Velebit i Park prirode Učka

izvijestili su o poduzetim mjerama koje se odnose na izradu Operativnog plana zaštite od požara za 2019. godinu, te provođenje mjera protupožarne zaštite.

U nadležnosti Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, nadležne lučke kapetanije izradile su Planove prevoženja u slučaju požara na moru ili pomorskom dobru na području nadležnosti za 2019. godinu, a izrađen je i verificiran Standardni operativni postupak u slučaju prisilnog slijetanja protupožarnog zrakoplova na morsku površinu.

Služba inspekcije cesta obavila je planirane zadaće tijekom glavne turističke sezone kada su opasnosti od požara najveće.

HŽ Infrastruktura d.o.o. je izvijestila da je uz željezničke prometne pravce planirala, tretirala, odnosno čistila pružni pojas od lakozapaljivih tvari, odnosno tvari koje bi mogle izazvati požar i omogućiti njegovo širenje. Uprava HŽ Infrastrukture d.o.o. donijela je Plan i program posebnih mjera zaštite od požara za 2019. godinu. Prijevoznici tvrtke HŽ Putnički prijevoz, HŽ Cargo, Rail Cargo Carrier Croatia d.o.o., Transagent Rail d.o.o., ENNA Transport d.o.o. i ostale privatne prijevoznice tvrtke navode da su provodile su pojačan nadzor i kontrolu svih planiranih i propisanih preventivnih mjera zaštite od požara koje se odnose na vučna i vučena vozila te radnike.

Hrvatska elektroprivreda-Operator distribucijskog sustava d.o.o. i Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. donijeli su Planove čišćenja s dinamikom čišćenja u dijelu koji se odnosi na propisane sigurnosne visine, udaljenosti i razmake dijelova pod naponom te je inspekcijskim nadzorom utvrđeno kako su planirane radnje u dijelu osiguranja prosjeke i sječe raslinja, obavljene.

U 2019. godini nastavljeno provođenje inspekcijskog nadzora od strane inspekcijskih službi Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva zaštite okoliša i energetike, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Agencije za sigurnost željezničkog prometa, a nakon ustrojavanja u travnju mjesecu, i Državnog inspektorata čije su službe (poljoprivredna, šumarska, energetska, vodopravna i inspekcija zaštite okoliša i zaštite prirode) izvijestile o svojim aktivnostima u obavljanju nadzora. Tako je iz izvješća vidljivo da su elektroenergetski inspektori za elektroenergetiku Državnog inspektorata obavili nadzor nad provedbom mjera zaštite od požara na trasama vodova i pripadajućim elektroenergetskim građevinama na priobalnom i otočnom području te elektroenergetskom dijelu vjetroelektrana. U nadzorima je sudjelovalo 5 elektroenergetskih inspektora i sastavljeno je ukupno 80 zapisnika o obavljenim nadzorima. Inspektori zaštite okoliša Ministarstva zaštite okoliša i energetike odnosno Državnog inspektorata su u suradnji s inspekcijom Ministarstva unutarnjih poslova te predstavnicima općina i gradova, obavili su inspekcijske nadzore na 182 odlagališta otpada od čega 88 aktivnih, 91 zatvorenog, 2 odlagališta građevnog otpada i jedno „divlje odlagalište“. Prema podacima inspekcije zaštite okoliša, evidentirano je 11 požara ili

dimljenja na odlagalištima što je isti broj požara na odlagalištima neopasnog otpada kao i 2018. godine pri čemu se radi o požarima na aktivnim odlagalištima. Inspekcija zaštite prirode Državnog inspektorata obavila je inspekcijske nadzore 8 javnih ustanova koje upravljaju nacionalnim parkovima, u 11 javnih ustanova koje upravljaju parkovima prirode i 5 javnih ustanova za upravljanje ostalim zaštićenim područjima prirode. O obavljenim nadzorima inspektori su dostavili izvješća na osnovu kojih je razvidno da su sve javne ustanove poduzele mjere odnosno izvršile zadatke iz Programa aktivnosti u kojima su navedeni kao izvršitelji zadataka. Šumarski inspektori Sektora za nadzor u šumarstvu i lovstvu su izvršili ukupno 207 inspekcijskih nadzora te donijeli ukupno 4 rješenja o otklanjanju nepravilnosti. Poljoprivredni inspektori Sektora inspekcija u poljoprivredi su izvršili ukupno 772 inspekcijskih nadzora kojom prilikom je u 193 slučajeva došlo do izricanja mjera/rješenja u smislu obveze da se poljoprivredno zemljište održava pogodnim za proizvodnju. Do sastavljanja izvješća nadležnim prekršajnim sudovima podnijeto je 17 optužnih prijedloga. Vodopravna inspekcija je u području vodnog gospodarstva organizirala sveobuhvatnu provedbu inspekcijskih nadzora nad isporučiteljima vodnih usluga na cijelom području Republike Hrvatske, a posebno na njenom jadranskom dijelu (priobalno i otočno područje Istre, Primorja i Dalmacije). Provedene su u razdoblju od ožujka do rujna 823 kontrole, od čega 390 na jadranskom području. Prilikom izvršnih kontrola nisu utvrđene povrede Zakona o vodama, te nije bilo postupanja.

Hrvatski zavod za hitnu medicinu kroz mrežu Hitne medicine osigurao je dostupnost hitne medicinske službe za slučajeve potreba hitnih medicinskih intervencija te je osigurao mogućnost žurne uspostave veza između nadležnih vatrogasnih zapovjedništava i medicinsko prijavno-dojavne jedinice županijskih zavoda za hitnu medicinu.

Ministarstvo zdravstva provodilo je aktivnosti koje su povezane s odgovorom na incidente povezane s trovanjem i olakšava dostupnost antidota u okviru žurnih zdravstvenih službi te je snosilo troškove dežurstava timova hitne medicinske službe izvan redovite djelatnosti na mjestima velikog požara.

Državni hidrometeorološki zavod (u daljnjem tekstu DHMZ) aktivno je provodio operativne i razvojne poslove izračuna indeksa opasnosti za nastanak i širenje požara na otvorenom prostoru i vremenske prognoze te osigurao dostupnost ostalih prognostičkih produkata za potrebe cijelog sustava vatrogastva i civilne zaštite, a svi prognostički produkti bili su dostupni i preko web aplikacija. U skladu s posebnim zahtjevom dostavljane su opće i specijalne prognoze za potrebe međuresorne vatrogasne vježbe "SIGURNOST 19" te u drugim izvanrednim situacijama. Prognostičari Službe za vremenske analize i prognoze DHMZ-a sudjelovali su svakog četvrtka na video-konferenciji ERCC (Emergency Response Coordinate Centre) iz Bruxellesa. DHMZ je

izradio studiju „Meteorološka analiza opasnosti od požara raslinja u Hrvatskoj za 2019. godinu“ – prostorna razdioba mjesečne (MSR) i sezonske žestine (SSR) na području Hrvatske.

Odašiljači i veze d.o.o. su kroz svoj redovni Projekt sa Hrvatskim šumama d.o.o nastavili opremanje protupožarnog nadzornog sustava za ranu dojavu požara uz integriranu radijsku komunikaciju u zatvorenoj profesionalnoj pokretnoj mreži. U 2019. je na zahtjev Hrvatskih šuma d.o.o. proširen sustav za 3 dodatne lokacije (Bribir, Klupca i Rogoznica).

Ministarstvo turizma je tijekom 2019. godine aktivno sudjelovalo na zajedničkim sastancima svih subjekata Programa aktivnosti te je imalo promatrače na međuresornoj vatrogasnoj vježbi "SIGURNOST 19".

Hrvatska gorska služba spašavanja i Hrvatski crveni križ dali su značajniji doprinos vlastitim operativnim i logističkim sudjelovanjem u organizaciji, provođenju i analizi Međunarodne vatrogasne vježbe „EU MODEX CRES 2019" i međuresorne vatrogasne vježbe "SIGURNOST 19". Hrvatski crveni križ s interventnim timom Splitsko-dalmatinske županije organizirao je logističku potporu za sve sudionike. Gradsko društvo Crvenog križa Šibenik prilikom požara od 27. i 28. srpnja 2019. godine u Šibensko–kninskoj županiji (Južna Dubrava) aktivno je sudjelovalo u aktivnostima vezanim uz izmješteno stanovništvo i logističku potporu ostalim operativnim snagama.

Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o. kontinuirano je tijekom cijele godine prosljeđivala dojave pilota o uočenim požarima u sklopu svojih redovitih zadaća, bez posebno evidentiranih troškova.

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova je kontinuirano sustavno pratilo provedbu standardnih operativnih postupaka u vezi korištenja zračnih i zemaljskih snaga u intervencijama i provedbi protupožarnih vježbi te se suglasilo s prijedlogom Odluke o prelasku granice Oružanih snaga Republike Hrvatske radi pružanja humanitarne pomoći u inozemstvu na zadaćama protupožarne zaštite. Služba za strance Ministarstva vanjskih i europskih poslova je kontinuirano izdavala godišnja i dnevna diplomatska odobrenja za prelete/slijetanja državnih zrakoplova i helikoptera stranih zemalja i u svrhu protupožarnih aktivnosti, prijevoza osoba i materijala, kao i humanitarnih misija i misija traganja i spašavanja.

Zaključno, iz izvješća inspekcijskih službi i ostalih navedenih subjekta vidljivo da su sve planirane zadaće u požarnoj sezoni u 2019. godini izvršene u skladu s Programom aktivnosti, planovima rada i planovima inspekcijskih nadzora.

Planske i operativne aktivnosti utvrđene Državnim planom u angažiranju vatrogasnih i ostalih operativnih snaga koje sudjeluju u gašenju požara

1. Hrvatska vatrogasna zajednica realizirala je sljedeće aktivnosti:

Pripremni radni sastanci sa svim izvršiteljima i sudionicima u izvršavanju zadaća organizirani su 28. veljače i 30. svibnja 2019. godine. Osim ovih zajedničkih sastanaka, zapovjednici vatrogasnih zajednica županija zajedno s područnim uredima civilne zaštite Ravnateljstva civilne zaštite Ministarstva unutarnjih poslova, održali su tijekom prvog dijela godine niz pojedinačnih sastanaka sa svakim od izvršitelja točaka iz njihove nadležnosti te poticali i pratili jedinice lokalne samouprave u organizaciji sjednica Stožera civilne zaštite i vatrogasnih zapovjedništava u cilju učinkovite provedbe preventivnih i operativnih mjera zaštite od požara.

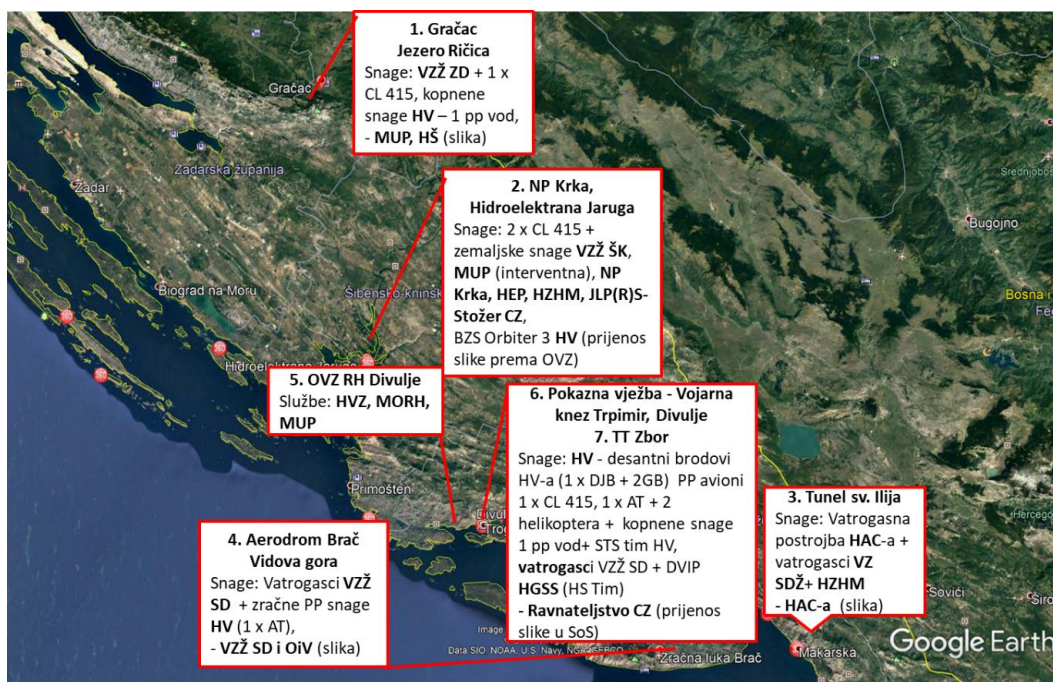
Prije početka značajnijih operativnih aktivnosti, održano je više sastanaka u cilju pripreme snaga i učinkovitijeg djelovanja sustava vatrogastva s predstavnicima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, inspektorata Ministarstva unutarnjih poslova i predstavnika tvrtki iz sastava Hrvatskih željeznica i privatnih prijevoznika te predstavnika Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Državnog inspektorata Agencije za sigurnost željezničkog prometa.

Kao rezultat vidljiviji je u zadnjih nekoliko godina, odgovorniji rad svih subjekata kroz veći broj izrađenih različitih planskih i provedbenih dokumenata od strane svih obveznika donošenja, ali naglašeno i veći angažman jedinica lokalne (gradovi i općine) i područne (županije) samouprave koji su zasigurno pridonijeli boljem provođenju osnovnih preventivnih mjera, a time i smanjenom broju nastalih požara no, kako se u izvješću Ministarstva unutarnjih poslova navodi, potreban je ipak još veći angažman općina i gradova na reguliranju i provođenju preventivnih mjera zaštite od požara.

Nadalje, planirane su i provedene su usklađene informativno-promidžbene aktivnosti u cilju podizanja razine protupožarne kulture i upoznavanja stanovništva s opasnostima od nastanka požara i posljedicama koje požari izazivaju (emitiranjem radio i televizijskih spotova, postavljeni su jumbo plakati tiskani i dijeljeni letci). Izvršena je organizacija smještaja i prehrane za redovite dislokacije vatrogasnih snaga. Po završetku požarne sezone izvršena je vatrogasnim postrojbama refundacija financijskih sredstava za popravke oštećenih vatrogasnih vozila i opreme. Hrvatska vatrogasna zajednica osiguravala je financijska sredstva za interventne popravke vatrogasnih vozila i opreme tijekom provedbe dislokacije vatrogasnih snaga te izvršilo nabavu vatrogasne opreme za gašenje i spašavanje i osobne zaštitne opreme. Sukladno planu izvršeno je raspoređivanje autocisterni iz robnih zaliha na lokacije posebno ugroženih područja na priobalju.

Izrađen je dodatni Plan za izvanredno (interventno) angažiranje dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi pri gašenju velikih požara, odnosno drugim složenim vatrogasnim intervencijama na području cijele države. Provedeno je više osposobljavanja pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske (zapovjednika satnija, vodova i desetina) sukladno različitim programima.

Organizirana je i provedena međunarodna terenska vježba vezana uz gašenje šumskih požara na otvorenom prostoru „EU MODEX CRES 2019“ (od 6. do 10. travnja 2019. godine) koja je planirana u okviru Mehanizma Unije za civilnu zaštitu i EU projekta »ROMEX«. Izrađen je i elaborat međuresorne vatrogasne vježbe „SIGURNOST 2019“. Ista je organizirana i provedena 21. svibnja 2019. godine na području tri županije, Zadarske, Šibensko-kninske i Splitsko-dalmatinske kao i u Operativnom vatrogasnom zapovjedništvu Republike Hrvatske (OVZ RH) Divulje s predstavnicima ukupno 23 tijela sustava domovinske sigurnosti. U sklopu vježbe održana je združena pokazna vježba zemaljskih i zračnih snaga u vojarni „Knez Trpimir“ u Divuljama te tehničko taktički zbor s prikazom operativnih snaga (Slika 1).

Slika 1. Prikaz lokacija međuresorne vatrogasne vježbe s postrojbama „SIGURNOST 19“

Izrađen je Plan dislokacije vatrogasnih snaga i tehnike koja su se iz kontinentalnog dijela Republike Hrvatske dislocirala na područje cijelog priobalja. Redovite dislokacije su se obavljale na požarno posebno ugrožena područja na priobalju (ukupno 11 lokacija), pri čemu su se osigurali nužni uvjeti za prihvat gasitelja i vozila (slika 2).

Slika 2: Lokacije priobalja na kojima su bile smještene dislokacije vatrogasnih snaga

Redovne dislokacije vatrogasnih snaga obavljane su od 27. lipnja u smjenama po 14 dana i trajale su do zadnjeg tjedna u rujnu. Na priobalni dio Republike Hrvatske dislocirano je bilo, i u jednoj smjeni raspoređeno, 47 pripadnika iz javnih vatrogasnih postrojbi (u daljnjem tekstu JVP), 41 pripadnik dobrovoljnih vatrogasnih društava (u daljnjem tekstu DVD) i 17 pripadnika Državne vatrogasne intervencijske postrojbe Hrvatske vatrogasne zajednice (u daljnjem tekstu DVIP – HVZ) s ukupno 40 vatrogasnih vozila. Državni plan angažiranja vatrogasnih snaga i snaga koje sudjeluju u gašenju požara je ažuriran te je isti dostavljen svim subjektima koji ga provode i utvrđen je sastav i zadaće Operativnog vatrogasnog zapovjedništva Republike Hrvatske.

Operativno vatrogasno zapovjedništvo Republike Hrvatske započelo je službeno s radom 17. lipnja 2019. godine, a glavni vatrogasni zapovjednik donio je Zapovijed o prestanku rada Operativnog vatrogasnog zapovjedništva Republike Hrvatske i Odluku o prijevremenom završetku glavnog napora požarne opasnosti s 25. rujna 2019. godine. Operativno vatrogasno zapovjedništvo Republike Hrvatske obavljalo je koordinaciju zemaljskih i zrakoplovnih vatrogasnih snaga na cijelom priobalju. S obzirom na širinu zadaća, u Operativno vatrogasno zapovjedništvo Republike Hrvatske su uz službenike Hrvatske vatrogasne zajednice bili uključeni časnici Ministarstva obrane i službenici Ministarstva unutarnjih poslova, koji su obavljali zadaće u okviru svojih ovlasti i nadležnosti, a od 2019. godine u radu tijekom glavnog napora požarne opasnosti sudjelovala su i dva stalna predstavnika Vatrogasne zajednice županije Splitsko-dalmatinske i jedan predstavnik Ministarstva unutarnjih poslova-Ravnateljstva civilne zaštite. Nastavljena je i implementacija jedinstvenog sustava za prihvata, praćenje i vođenje podataka putem daljnje implementacije

informatičkog programa za upravljanje i vođenje vatrogasnih intervencija (UVI) u vatrogasne organizacije, a njegovo se korištenje kontinuirano pratilo u Situacijskom operativnom središtu u Divuljama.

Stalno dežurstvo Interventnog tima za spašavanje sastavljenog od pripadnika Hrvatske gorske službe spašavanja i Državne vatrogasne intervencijske postrojbe Hrvatske vatrogasne zajednice uz pomoć helikoptera i posade Oružanih snaga Republike Hrvatske i koji je bio razmješten u Divuljama provodilo se je tijekom glavnog napora požarne opasnosti kao sposobnost koja značajno doprinosi sigurnosti gasitelja koji se zbog nastalog požara mogu naći u potencijalnoj pogibelji. Izrađen je i potpisan od strane Ministarstva obrane Republike Hrvatske, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva vanjskih i europskih poslova i Hrvatske vatrogasne zajednice Standardni operativni postupak za pružanje međunarodne pomoći putem prijelaznih rescEU kapaciteta.

Vatrogasne zajednice županija–županijski zapovjednici dostavili su konačni županijski plan motriteljsko-dojavne službe, izviđačko-preventivnih ophodnji i popis građevina i površina koje su planom čuvanja predviđene za čuvanje. Vatrogasne zajednice županija u kojima postoji potreba za razminiranjem predložili su Ministarstvu unutarnjih poslova, Ravnateljstvu civilne zaštite, sektoru Hrvatski centar za razminiranje konkretna prioritetna područja za razminiranje (najmanje dva po minski zagađenoj županiji) radi uvrštavanja u Plan protuminskog djelovanja za 2019. godinu, te su utvrđeni prioriteti razminiranja na ugroženim područjima za uvrštavanje u Plan za 2020. godinu. Sukladno obvezi, vatrogasne zajednice županija–županijski zapovjednici dostavili su Plan rasporeda zapošljavanja po vatrogasnim postrojbama na evidentiranje, provjeru i odobrenje te je sukladno Planu izvršeno angažiranje sezonskih vatrogasaca kao i planska dislokacija dopunskih vatrogasnih snaga, tehnike, opreme i sredstava na posebno ugrožena područja priobalja. Suradnja sa svim subjektima bila je kontinuirana tijekom turističke sezone, a krajem ljeta izrađeno je Privremeno izvješće o realizaciji zadaća Programa aktivnosti koje je Vlada Republike Hrvatske usvojila na svojoj 177. sjednici održanoj 5. rujna 2019. godine. Završni sastanak s subjektima održan je 10. listopada 2019. godine u cilju što kvalitetnije analize svih segmenata u protupožarnim aktivnostima kao i predlaganja unapređenja i poboljšanja Programa aktivnosti u 2020. godini. Okrugli stol na temu analize požarne sezone, a kao priprema i podloga za izradu prijedloga Programa aktivnosti za 2020. godinu, održan je 20. studenog (uz prethodno održane odvojene sastanke i analize svih inspeksijskih službi i županijskih vatrogasnih zapovjednika), s četrdesetak prisutnih predstavnika. Ističe se da su sve zadaće Hrvatske vatrogasne zajednice u planiranju, operativnom djelovanju u požarnoj sezoni u 2019. godini izvršene u skladu s Programom aktivnosti, Državnim planom angažiranja vatrogasnih snaga te donesenim odlukama i zapovijedima. uz koordinaciju i suradnju s Oružanim snagama Republike Hrvatske i ostalim subjektima Programa aktivnosti.

2. Ministarstvo obrane izvijestilo je o realizaciji sljedećih aktivnosti:

Djelatnici Ministarstva obrane i pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu Oružane snage) sudjelovali su na svim radnim sastancima. Oružane snage su provele propisane aktivnosti vezane za izradu protupožarnih prosjeka i pojaseva oko vojnih lokacija u skladu s mogućnostima i na temelju procjene protupožarne ugroženosti te su unutar svojih prostora organizirale i provodile odgovarajuću zaštitu od požara. Za potrebe žurnog prebacivanja teške građevinske mehanizacije s kopna na otoke i obratno, na raspolaganju su bile protupožarne namjenski organizirane snage Hrvatske ratne mornarice s odgovarajućim sredstvima te osposobljenim i uvježbanim osobljem. Tijekom 2019. godine nije bilo zahtjeva za njihovo angažiranje. Nadalje, Oružane snage su sudjelovale su u izradi Standardnoga operativnog postupka za potrebe žurnog prebacivanja vatrogasne i teške mehanizacije s kopna na otoke i udaljenije poluotoke i obratno, izradile su i dostavile popise posada i protupožarnih zrakoplova operatorima aerodroma radi ubrzavanja procedura prolaska aerodromskih kontrola i korištenja uzletno-sletnih staza. Na aerodromu u Sinju bilo je osigurano i provodilo se punjenje zrakoplova iz hidrantske mreže ili iz cisterni s vodom. Oružane snaga provodile su razminiranje vojnih lokacija prema Planu razminiranja vojnih lokacija i građevina za 2019. godinu. Koordinacija s Ministarstvom unutarnjih poslova-Hrvatskim centrom za razminiranje provodila se u skladu sa Zakonom o protuminskom djelovanju i Sporazumom između Ministarstva obrane i Hrvatskog centra za razminiranje o razmjeni podataka i razminiranju vojnih nekretnina. Oružane snage bile su u spremnosti za izvršavanje zadaća traganja i spašavanja tijekom vatrogasnih intervencija gašenja požara na otvorenom prostoru ali u 2019. godini nije bilo zahtjeva za angažiranjem predviđenih snaga. U suradnji s Ministarstvom mora, prometa i infrastrukture, Ministarstvom unutarnjih poslova, Hrvatskom vatrogasnom zajednicom i Nacionalnom središnjicom za usklađivanje traganja i spašavanja na moru, izrađen je Standardni operativni postupak u slučaju prisilnog slijetanja protupožarnog zrakoplova na morsku površinu, a u tijeku je izrada Standardnoga operativnog postupka usklađenog djelovanja u akcijama gašenja požara na moru i na pomorskim objektima.

Radi kontinuiranog uvođenja novih metoda, tehnika i tehnologija za gašenje požara u protupožarnoj zaštiti u 2019. godini koristio se novi besposadni zrakoplovni sustav „Orbiter 3” tijekom vatrogasnih intervencija gašenja požara na otvorenom prostoru i nadziranju požarišta, stavljena je u uporabu informatička aplikacija koja je omogućavala slanje slika i videa požarišta iz zraka u realnom vremenu iz protupožarnih zrakoplova u Operativno vatrogasno zapovjedništvo Republike Hrvatske radi kvalitetnijih procjena i odluka o uporabi snaga i sredstava na gašenju požara, a u tijeku je postupak uvođenja u uporabu protupožarnog uređaja „Bamby Bucket”. Oružane snage pružile su potporu u provedbi obuke pripadnika vatrogasnih postrojbi i Hrvatske

gorske službe spašavanja u skladu s Planom provedbe helikopterske obuke za pripadnike vatrogasnih postrojbi i Hrvatske gorske službe spašavanja u 2019. godini. Pripadnici Oružanih snaga su u koordinaciji s Hrvatskom vatrogasnom zajednicom, sudjelovali u provedbi vježbe „EU MODEX CRES 2019“ od 7. do 10. travnja 2019. Oružane snage pružile su potporu sudjelovanjem zračnih snaga, osiguranjem prihvata talijanskoga protupožarnoga aviona CL-415 u vojarnu „Pukovnik Mirko Vukušić“, Zemunik Donji i sudjelovanjem jednog desantnog broda za prijevoz vatrogasne tehnike i osoba koje su sudjelovale u vježbi. Pripadnici Oružanih snaga u koordinaciji s Hrvatskom vatrogasnom zajednicom sudjelovali su u pripremi, organizaciji i provedbi međuresorne vatrogasne vježbe „SIGURNOST 19“. Oružane snage odredile su odgovarajući broj pripadnika i do zadanog roka ih izmjestile u Operativno vatrogasno zapovjedništva Republike Hrvatske u Divuljama i u mjesta razmještaja, izradile su Komunikacijsko-informacijski priručnik za potporu provedbi protupožarne zaštite kod požara otvorenog prostora i sudjelovale u izradi međuresornog Standardnog operativnog postupka za potrebe primanja i pružanja međunarodne pomoći u gašenju požara otvorenog prostora (rescEU). Ministarstvo obrane i Hrvatska vatrogasna zajednica sklopili su Sporazum o suradnji u gašenju velikih požara na otvorenom prostoru protupožarnim zrakoplovima kojim su utvrđeni uvjeti i način angažiranja Oružanih snaga Republike Hrvatske u gašenju požara na otvorenom prostoru. Izrađen je Operativni plan Korištenje i pomoć Oružanih snaga Republike Hrvatske kod ugroza uzrokovanih prirodnim nesrećama, velikim nesrećama i katastrofama. Oružane snage planirale su i provele potrebno specijalističko osposobljavanje protupožarnih zrakoplovnih snaga. Tijekom ljetne požarne sezone Oružane snage imale su osiguran potreban broj zrakoplova i helikoptera te dovoljan broj osposobljenih posada s odgovarajućim letačko-tehničkim osobljem i to: šest zrakoplova tipa Canadair CL-415, šest izvidničko-navalnih zrakoplova tipa Air Tractor AT-802 A/F, jedan izvidnički zrakoplov Pilatus PC 9 (iz sastava Obalne straže Republike Hrvatske) i dva transportna helikoptera za gašenje, prijevoz, potragu i desantiranje.

Od 17. lipnja do 25. rujna 2019. Oružane snage imale su u spremnosti za brzu intervenciju do 200 pripadnika s razmještajem u Kninu, Sinju, Benkovcu, Divuljama i Pločama, te dodatne snage za ojačanje. U istom razdoblju bile su osigurane mornaričke snage sastava: jedan desantni brod minopolagač, jedan desantni jurišni brod, dvije gumene brodice (GB Leader 599) i sustave bespilotnih letjelica. Na temelju zahtjeva Hrvatske vatrogasne zajednice, kopnene protupožarne namjenski organizirane snage bile su dva puta angažirane na požarištima i bilo je angažirano ukupno 102 pripadnika s 11 motornih vozila. Ukupno vrijeme angažiranja bilo je 51 sat i 29 minuta. U 2019. nije bilo angažiranja mornaričkih snaga u aktivnostima gašenja požara. U razdoblju od 1. siječnja do 16. lipnja 2019. te od 25. rujna do 31. prosinca 2019. Oružane snage imale su u stalnoj spremnosti snage za brzu intervenciju. Kontinuirano se pratilo stanje i korištenje resursa zrakoplova

te su se poduzimale odgovarajuće aktivnosti radi pravodobnog servisiranja, nabave potrebnih rezervnih dijelova, alata, opreme, goriva, maziva i zaštitnih sredstava.

Zaključno, Ministarstvo obrane je izvijestilo da su sve zadaće u požarnoj sezoni u 2019. godini završene u skladu s Programom aktivnosti, Operativnim planom te donesenim odlukama i zapovijedima. Protupožarne namjenski organizirane snage Oružanih snaga uspješno su izvršile sve postavljene zadaće uz koordinaciju i suradnju s Hrvatskom vatrogasnom zajednicom i ostalim civilnim nositeljima aktivnosti.

KLIMATSKE PRILIKE I NJIHOV UTJECAJ NA NASTANAK I ŠIRENJE POŽARA RASLINJA U REPUBLICI HRVATSKOJ¹

Analiza klase opasnosti u požarnoj sezoni

Prema podacima Hrvatske vatrogasne zajednice u zimskim mjesecima te u ožujku i travnju 2019. godine je zabilježeno više požara raslinja i u unutrašnjosti i na Jadranu u usporedbi s proteklom godinama. Vremenske analize pokazuju da je to razdoblje bilo toplije od višegodišnjeg prosjeka, a oborina je bilo manje uslijed prevladavajućeg utjecaja polja povišenog ili srednjeg tlaka zraka. Po visini su povremeno bili dugotrajni utjecaji termobaričkog grebena i jugozapadnog strujanja. Analize ujedno pokazuju da je vjetrovni režim bio češći od prosjeka što je dodatno isušilo biljni pokrov. To je, s obzirom na navedeno, imalo za posljedicu izrazito povoljne uvjete za nastanak i širenje požara, kao i posljedicu osjetno većeg broja nekontroliranih spaljivanja poljoprivrednih površina (u odnosu na prijašnje godine) i sve zajedno je rezultiralo za vatrogasce znatno napornijim proljetnim dijelom požarne sezone što se i vidi iz svih statističkih podataka o nastalim požarima i izgorenim površinama kao i angažiranim vatrogasnim (zemaljskim i zračnim) snagama u prvim četiri mjeseca 2019. godine.

U svibnju je uslijed pritjecanja i kruženja vlažnog i hladnog zraka u prizemnim, ali i u višim slojevima atmosfere bilo kišovito i znatno hladnije od tridesetogodišnjeg srednjaka (1981.-2010.). Požarna ugroženost se smanjila, a srednja svibanjska klasa opasnosti je bila niža od uobičajene. To je posredno utjecalo na manju požarnu ugroženost početkom ljeta.

U ljetnoj sezoni je bilo toplije od prosjeka, a oborine je, osobito u srpnju i ponegdje u kolovozu, bilo više od višegodišnjeg srednjaka. Tijekom ljeta bilo je prolaska atmosferskih sustava, a u srpnju je visinska sinoptička situacija utjecala na češću kišu na jadranskom području. Stoga su srednje mjesečne klase bile niže ili oko prosječnih, a uglavnom na dijelu južnog Jadrana malo više.

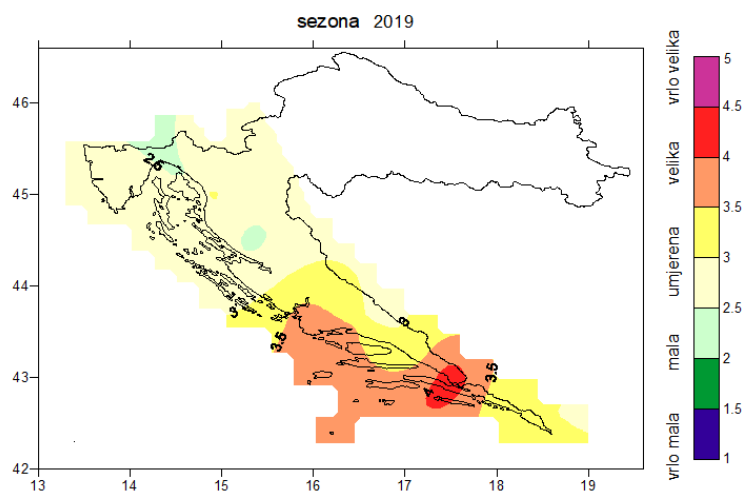
---

¹ Izvor: *Šumski požari: Meteorološki bilteni za 2019. godinu*, Analizirali: Marija Mokorić i Lovro Kalin, Služba za vremenske analize i prognoze, DHMZ; <https://radar.dhz.hr/~duzs/index.php?id=analize>

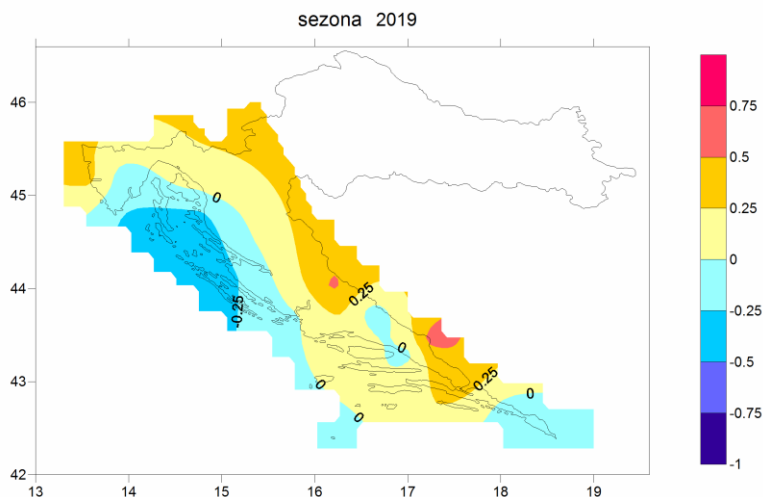
Analiza srednje klase za ljetnu sezonu kojom se dijelom može ocijeniti požarna ugroženost uslijed vremenskih utjecaja za cijelu godinu pokazuje (slika 3) da je ona bila umjerena na sjevernom i dijelu srednjeg Jadrana, u gorskoj Hrvatskoj i u dijelu unutrašnjosti Dalmacije. U priobalnom dijelu Dalmacije te na otocima srednja klasa bila je uglavnom velika.

Da bi se vidjelo kakva je požarna ugroženost pojedinih područja na Jadranu i u priobalju vrijednost srednje klase opasnosti može se prikazati kao razlika u odnosu na desetogodišnji srednjak za ljeto (2003.-2012.) (slika 4). Ona pokazuje da je na većem dijelu sjevernog Jadrana, osobito prema otocima srednja klasa bila manja od uobičajene. U većem dijelu Dalmacije srednja klasa bila je veća od uobičajene. U rujnu je uslijed nejednolike raspoređene oborine i srednja mjesečna klasa opasnosti bila vrlo raznolika, a najviša je bila na dijelu južnog Jadrana. U listopadu je bilo iznadprosječno toplo s manjkom oborine uslijed prevladavajućeg utjecaja termobaričkog grebena u kojem je u naše krajeve pritjecao topao i razmjerno suh zrak s juga te su i klase opasnosti bile više od uobičajenih za listopad.

Usporedba stvarnih i prognoziranih klasa opasnosti za područje Jadrana i priobalja pokazuje da su prognoze bile dobro ugođene.

Slika 3: Srednja ljetna (lipanj, srpanj i kolovoz) klasa opasnosti za nastanak i širenje požara raslinja za 2019. (od vrlo male-1 do vrlo velike-5)

Slika 4: Odstupanje srednje ljetne (lipanj, srpanj i kolovoz) klase opasnosti za nastanak i širenje požara raslinja za 2019. u odnosu na višegodišnji prosjek (2003.-2012.)

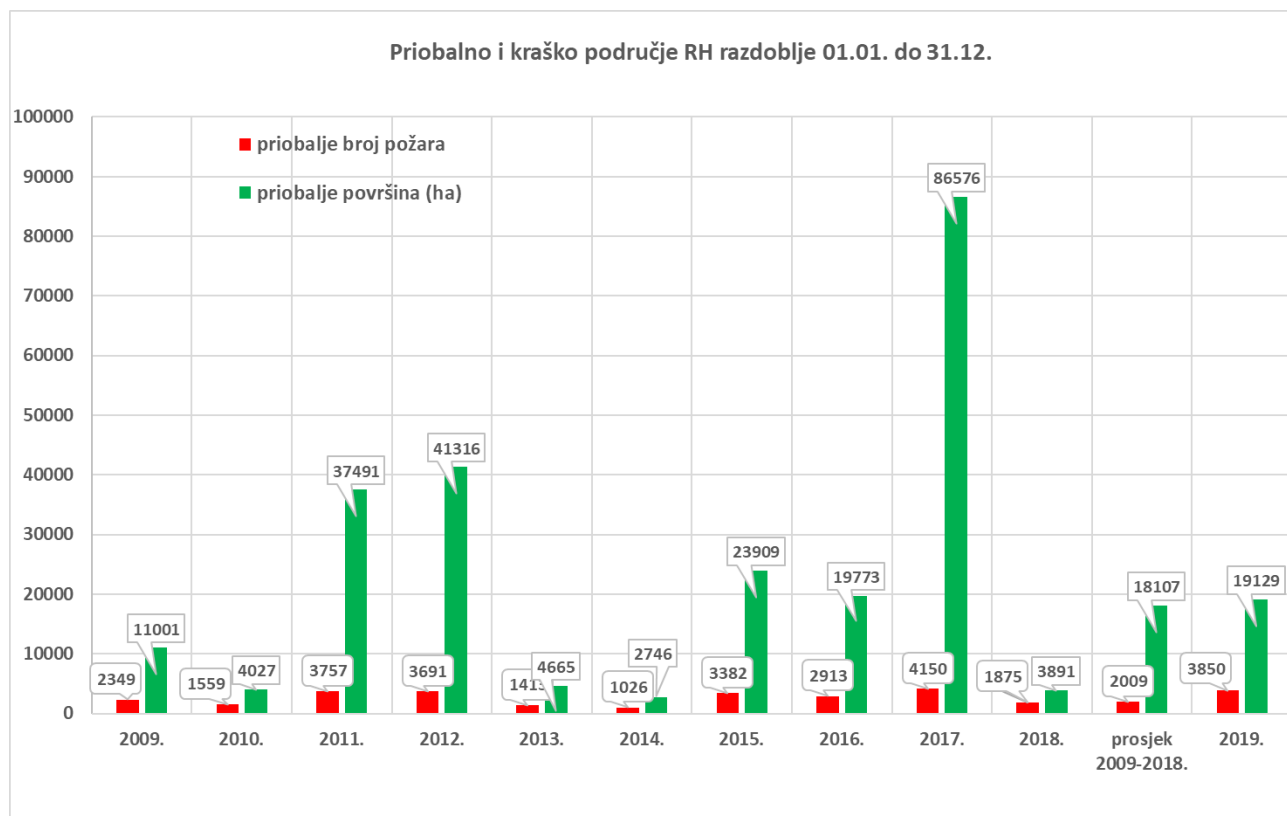
PREGLED PODATAKA O POŽARIMA RASLINJA NA PRIOBALNOM I KRAŠKOM PODRUČJU I STATISTIČKA ANALIZA ISTIH (1. siječanj do 31. prosinca 2019. godine)

Tablica 2: Pokazatelji o požarima raslinja na priobalnom i kraškom području (odnos 2019. i petogodišnji prosjek 2014. - 2018.) - podaci HVZ-a - Vatrogasnog operativnog središta

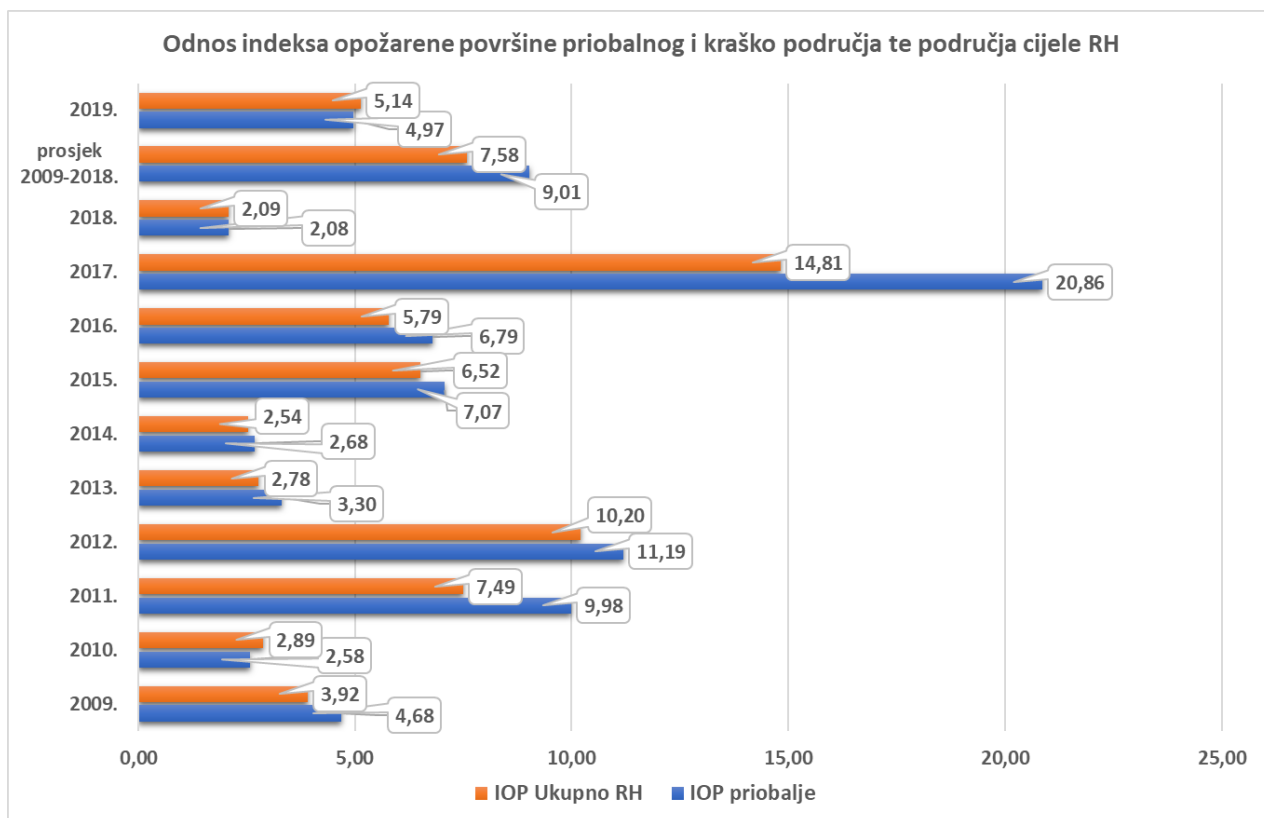
Petogodišnje razdoblje, intervencije na otvorenom prostoru (požari raslinja) priobalnog i kraškog područja											2019.	
Promatrano razdoblje	2014.		2015.		2016.		2017.		2018.			
	broj požara	površina (ha)	broj požara	površina (ha)	broj požara	površina (ha)	broj požara	površina (ha)	broj požara	površina (ha)	broj požara	površina (ha)
01.01.-31.12.	1026	2746	3382	23909	2913	19773	4150	86576	1875	3891	3850	19129
01.06.-31.10.	444	625,8	1317	10265	1407	7415	1574	59770	1330	3160	1090	2643
Promatrano razdoblje	PETOGODIŠNJI PROSJEK 2014. - 2018.										2019.	
	BROJ POŽARA				POVRŠINA (ha)				IOP (ha/požar)		IOP (ha/požar)	
01.01.-31.12.	2669,2				27379				10,26		4,97	
01.06.-31.10.	1214,4				16247,16				13,38		2,42	
Promatrano razdoblje	2019. / PETOGODIŠNJI PROSJEK 2013. – 2018.											
	odnos broja požara				odnos opožarene površine				Odnos indeksa opožarene površine (IOP)			
01.01.-31.12.	44,24%				-30,13%				-51,56%			
01.06.-31.10.	-10,24%				-83,73%				-81,88%			

Na priobalnom i kraškom području u 2019. godini, evidentirano je ukupno **3.850** požara raslinja ili **44,24%** više u odnosu na prethodni petogodišnji prosjek (tablica 2). U tim požarima, ukupno izgorjela površina (prema procjenama sa terena i izračuna georeferenciranjem putem karata) **19.129 ha**, što je za **30,13%** manje u odnosu na promatrani prethodni petogodišnji prosjek, a pri čemu je indeks opožarene površine (IOP) manji za čak **51,56%**.

Promatrajući samo razdoblje tijekom požarne sezone (lipanj - listopad) broj požara je smanjen za **10,24%**, a opožarena površina je manja za iznimno velikih **83,73 %**, pa je sukladno navedenom i IOP za to razdoblje također iznimno smanjen i to za **81,88 %**. Kako bi se što jednostavnije mogli uspoređivati odnosi broja požara, opožarene površine i indeksa opožarene površine (IOP) po godinama dan je prikaz u slijedećim grafikonima. Podaci su prikazani od 2009. do 2019. godine (uz desetogodišnji prosjek 2009. - 2018.) za kraško i priobalno područje (7 priobalnih županija).

Grafikon 1: Odnos broja požara i opožarenih površina u priobalnom i kraškom području Republike Hrvatske za razdoblje 2009. – 2019.

Grafikon 2: Odnos IOP priobalnog i kraškog područja i IOP cijele RH (2009.-2019.)

RASPODJELA POŽARA RASLINJA PO MJESECIMA U 2019., VELIČINI OPOŽARENE POVRŠINE I VREMENU AKTIVNOG GAŠENJA NA PRIOBALNOM I KRAŠKOM PODRUČJU ZA VRIJEME PROTUPOŽARNE SEZONE TE UKUPNO

Raspodjela požara raslinja po mjesecima u 2019. godini

2019. godina bila je po mnogo čemu specifična. Najveći broj požara zabilježen je u zimskim mjesecima, posebice u veljači i ožujku. Razlog ovakvog broja požara u veljači i ožujku je prvenstveno meteorološka situacija (manjak oborina te veći broj dana sa jakim, olujnim a ponekad i orkanskim vjetrom) te često nesavjesno spaljivanje poljoprivrednih površina.

Gledajući udio u broju požara u priobalnom i kraškom području (7 priobalnih županija), zbroj broja požara u veljači i ožujku (**2.120**) ima udio od čak **55,06%** od ukupnog broja požara.

Ako gledamo udio u broju požara na području cijele Republike Hrvatske, zbroj broja požara u veljači i ožujku (**3.995**) ima još veći udio od čak **61,96%** od ukupnog broja zabilježenih požara u Vatrogasnom operativnom središtu.

Mjesec svibanj je u mnogo čemu odredio prvi dio požarne sezone jer je bio iznimno kišovit sa velikim količinama oborina koje su namočile tlo na području cijelog priobalnog i kraškog područja i tako dale neophodnu vlagu raslinju za dulje razdoblje što se vidi i u iznimno malom broju zabilježenih požara u svibnju (ukupno **56** u Republici Hrvatskoj).

Raspodjela broja požara prema veličini opožarene površine

Raspodjela broja požara prema veličini opožarene površine za vrijeme glavnog napora požarne opasnosti te za cijelo razdoblje 2019. godine dano je u tablici 4.

Tablica 3: Raspodjela požara raslinja po veličini opožarene površine (podaci HVZ-a–VOS-a)

	Mjesec	<=5 ha		>5 <=10 ha		>10 <=100 ha		>100 ha		Ukupno požara
		broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	
2019.	VI.	144	99,31%	0	0,00%	1	0,69%	0	0,00%	145
	VII.	249	92,91%	9	3,36%	8	2,99%	2	0,75%	268
	VIII.	293	95,75%	6	1,96%	6	1,96%	1	0,33%	306
	IX.	241	93,77%	6	2,33%	10	3,89%	0	0,00%	257
	X.	111	97,37%	1	0,88%	2	1,75%	0	0,00%	114
	VI.-X	1038	95,23%	22	2,02%	27	2,48%	3	0,28%	1090
	I.-XII.	3474	90,23%	149	3,87%	201	5,22%	26	0,68%	3850

Iz tablice 3. vidljivo je da je u većini požara raslinja u požarnoj sezoni (VI.-X. mjesec) opožarena površina iznosila manje od 5 ha (**95,23%**), a da su samo **3** požara imala površinu veću od 100 ha odnosno **0,28%** od broja požara u tom periodu. Znakovito je nadalje da je broj požara koji su bili veći od 10 a manji li jednaki 100 ha (**27** požara) veći nego broj požara od 5 do 10 ha (**22** požara). Požari veći od 100 ha u priobalnom i kraškom području zabilježeni su u Ličko-senjskoj županiji (17), Zadarskoj (5), Šibensko-kninskoj (3) i Splitsko-dalmatinskoj (1). Gledajući kontinentalni dio Republike Hrvatske, najviše požara većih od 100 ha zabilježeno je u Karlovačkoj županiji (14) od ukupno 22. Većina požara u Republike Hrvatske izbili su u veljači i ožujku 2019. godine (**ukupno 3.995**), a površina koja je opožarena (prema procjeni vatrogasaca sa terena) iznosi **27.021 ha** što je **81,62%** ukupne izgorjene površine u Republike Hrvatske (**33.107 ha**) u 2019. godini. Potrebno je naglasiti da se vrijednosti vezane za površinu treba uzeti sa rezervom jer su većinom dobivene na temelju procjene vatrogasaca ili zapovjednika na požarištu.

Od 2013. godine Vatrogasno operativno središte vrši georeferenciranje većih ili značajnijih požara raslinja (požari veći od 5 ha sukladno procjeni vatrogasaca na terenu i/ili požari raslinja u kojima sudjeluju državne snage – zračne ili DVIP) na web aplikaciji Zemljopisno Obavijesni Sustav (ZEOS). U 2019. godini georeferencirano je ukupno **782** požara. Od navedenog broja požara njih **454** je bilo u priobalnom, a **34** u kontinentalnom dijelu Republike Hrvatske (u 2018. **165** požara od čega **131** u priobalnom, a **44** u kontinentalnom dijelu). S obzirom da u kontinentalnom dijelu nisu djelovale državne snage svi zabilježeni požari su bili veći ili jednaki površini od 5 ha.

Raspodjela požara raslinja prema vremenu trajanja intervencije

Raspodjela požara raslinja prema vremenu trajanja intervencije za priobalni, kontinentalni dio i ukupno za Republike Hrvatske dana je u tablici 6.

Tablica 4: Raspodjela požara raslinja po trajanju intervencije - (podaci HVZ-a – VOS-a)

2019.	razdoblje	<=4 sata		>4 <=12 sati		>12 sati		Ukupno požara
		broj	%	broj	%	broj	%	
	PRIOBALNI DIO RH							
	VI.-X.	997	91,47%	70	6,42%	23	2,11%	1090
	I.-XII.	3520	91,43%	257	6,68%	73	1,90%	3850
	KONTINENTALNI DIO RH							
	I.-XII.	2516	96,88%	77	2,96%	4	0,15%	2597
	UKUPNO RH							
	I.-XII.	6036	93,62%	334	5,18%	77	1,19%	6447

U prosjeku, **91,47%** u sezoni te **91,43%** požara tijekom cijele godine u potpunosti je ugašeno u prva 4 sata od trenutka zaprimanja prve dojave (tablica 4), što je pokazatelj **vrlo brzog angažiranja** dostatnog broja vatrogasnih snaga ali i ipak nešto manje brzine širenja požara te manjeg broja požara raslinja u 2019. u odnosu na recimo 2017. koja je bila ekstremna. U **2,11%** požara u požarnoj sezoni i **1,90%** u cijeloj 2019., vrijeme do potpunog gašenja trajalo je više od 12 sati. U kontinentalnom dijelu Republike Hrvatske samo **0,15%** požara trajalo je dulje od 12 sati, a čak **96,88%** požara bilo je ugašeno u vremenu do 4 sata. Gledajući Republike Hrvatske kao cjelinu **93,62%** požara ugašena su u vremenu do 4 sata, **5,18%** u vremenu između 4 i 12 sati, a samo **1,19%** u vremenu većem od 12 sati. Prosječno trajanje intervencije gašenja požara raslinja za priobalje u 2019. godini iznosi približno **2 sata i 11 minuta**, a za Republiku Hrvatsku u cjelini iznosi približno **1 sat i 51 minutu**. U tome je bitno napomenuti da je uzeto u obzir vrijeme do potpunog gašenja u koje ulazi i vrijeme čuvanja i sanacije požarišta u cjelini nakon što je već požar lokaliziran, a većina vatrogasnih snaga vraćena u matične postrojbe ili preusmjerena na eventualne druge intervencije.

Raspodjela broja požara raslinja i opožarene površine u priobalnim županijama

Iz tablice 5 vidljivo je kako je po broju požara najopterećenije bilo područje Splitsko-dalmatinske pa Šibensko-kninske, Zadarske i Ličko-senjske županije, a najviše opožarenih površina evidentirano je u Ličko-senjskoj županiji (zbog nekoliko velikih požara u zimskom periodu a posebno zbog požara na minski sumnjivom području).

Zračne snage najviše su djelovale u Šibensko-kninskoj županiji gdje je i zabilježen najveći i najopasniji požar u požarnoj sezoni (900 ha Južna Dubrava) kod Šibenika.

Tablica 5: Raspodjela požara raslinja i opožarene površine u priobalnim županijama (prema podacima zaprimljenim u VOS-u)

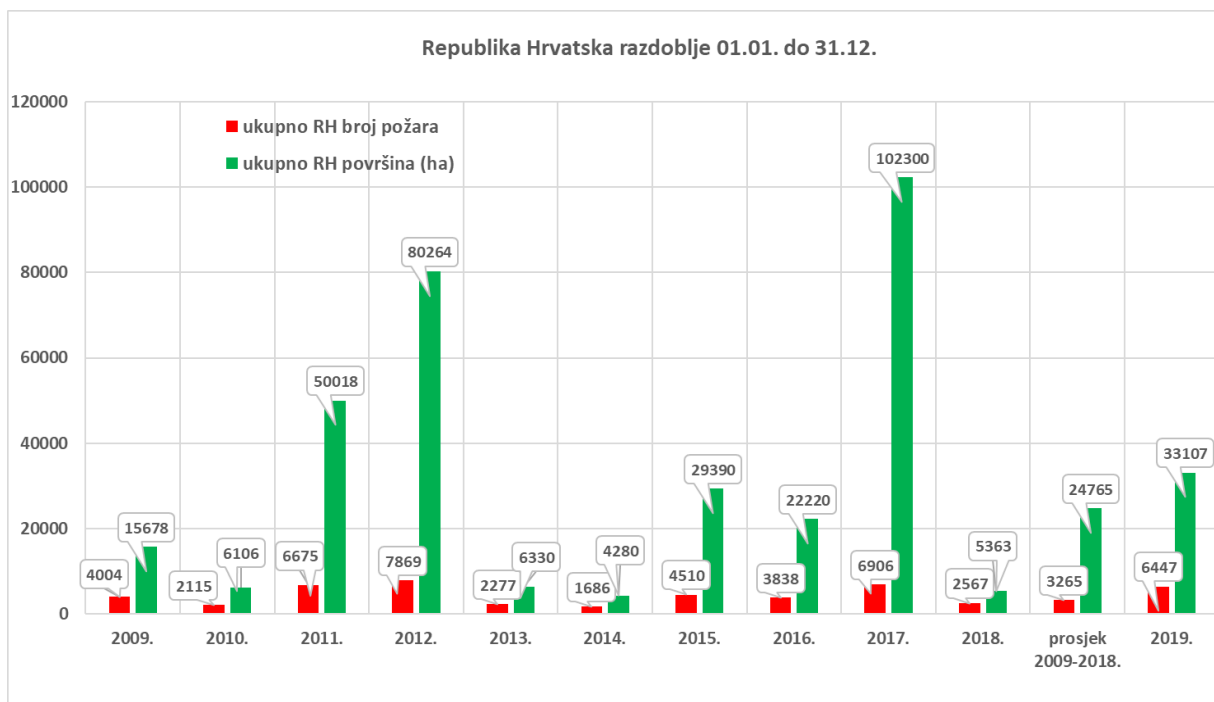
ŽUPANIJA (PRIOBALJE)	POŽARI RASLINJA	POVRŠINA ha	ZRAČNE SNAGE UKUPNO (CL+AT+HL)
ISTARSKA	281	206	3
PRIMORSKO-GORANSKA	251	292	4
LIČKO-SENJSKA	564	10.015	6
ZADARSKA	591	3.811	26
ŠIBENSKO-KNINSKA	705	3.435	99
SPLITSKO-DALMATINSKA	1.318	1.198	36
DUBROVAČKO-NERETVANSKA	140	171	7
UKUPNO PRIOBALJE	3.850	19.129	181

PODACI O POŽARIMA RASLINJA NA CJELOKUPNOM PODRUČJU REPUBLIKE HRVATSKE

Požari raslinja nisu samo karakteristika priobalnog i kraškog područja (7 priobalnih županija), već se oni događaju i u kontinentalnom dijelu Republike Hrvatske iako su oni nešto slabijeg intenziteta te rjeđe zahvaćaju krošnju šume.

U odnosu na 2018. godinu kada je u VOS-u za područje Republike Hrvatske evidentirano **2.567** požara raslinja s opožarenom površinom od **5.363 ha**, u 2019. godini zabilježeno je **6.447** požara raslinja s opožarenom površinom od **33.107 ha** što je **151,15%** više u broju požara te **517,32%** više u opožarenoj površini. Gledajući IOP (indeks opožarene površine) u 2018. za područje Republike Hrvatske iznosio je **2,09** dok je u 2019. iznosio **5,14** što je povećanje od **145,93%**. U odnosu na desetogodišnji prosjek (2009. - 2018.) za područje Republike Hrvatske od **3.265** požara raslinja s opožarenom površinom od **24.765 ha**, u 2019. godini zabilježeno je povećanje od **97,46%** u broju požara te **33,68%** u opožarenoj površini.

Ukupan broj požara i opožarene površine u Republici Hrvatskoj kao i odnos indeksa opožarene površine (IOP) koji su zabilježeni u Vatrogasnom operativnom središtu 2019. godini u odnosu na prethodnih 10 godina prikazano je na grafikonima 3 i 2.

Grafikon 3: Odnos broja požara i opožarenih površina u cijeloj Republici Hrvatskoj

Požari šumskih požara državne i privatne šume te poljoprivrednih zemljišta koja su opožarena u sklopu šumskih požara

U statistici podataka o šumskim požarima koje za potrebe Ministarstva poljoprivrede temeljem Zakona o šumama i Pravilnika o načinu prikupljanja podataka, vođenju registra te uvjetima korištenja podataka o šumskim požarima vode u Hrvatskim šumama d.o.o., navodi se da je u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. godine nastalo **123** požara u kojima su opožarena **2.180 ha** šumskog i ostalog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske i privatnih šumovlasnika (državne i privatne šume te poljoprivredna zemljišta koja su opožarena u sklopu šumskih požara).

Požari na minski sumnjivim površinama

Za razliku od 2018. godine kada nisu bili zabilježeni veći požari na miniranom ili minski sumnjivom području (zabilježeno 7 događaja, većinom nadziranje bez gašenja uz manju opožarenu površinu), tijekom 2019. godine zabilježeno je nekoliko većih požara na minski sumnjivim površinama (sukladno izvješćima vatrogasnih postrojbi) što je utjecalo i na veličinu opožarene površine ali nije zabilježena značajnija materijalna šteta.

Najveći požar (po procijenjenoj površini) zabilježen je 25. veljače 2019. na području Barlete kod Gospića, uz A1 (190 km) u Ličko-senjskoj županiji. Zbog nemogućnosti adekvatnog gašenja i olujnog vjetra, požar se brzo širio kroz minski sumnjivo područje te je ugrozio autocestu A1 (gusti dim je u potpunosti prekrrio autocestu) uslijed čega je donesena odluka o njenom zatvaranju. Isto tako na južnom dijelu požarišta bila je ugrožena farma krava kao i nekoliko objekata uz državnu cestu D 50 te mlade nasadi jele i bora. Sve je uspješno obranjeno te nije bilo značajnije štete, a opožarena površina je procijenjena na oko 2.400 ha većinom trave i niskog raslinja. Takvi požari

zbog mogućnosti ozljeđivanja uslijed eksplozija onemogućuje pristup zemaljskim snagama, a i zračne snage (zbog sigurnosti posade i zrakoplova) ne gase se iznad minski sumnjivih područja pa se stoga takvi požari većinom nadziru ili gase sa sigurnih površina (prometnica, sigurnih makadamskih putova i sl.) što za posljedicu najčešće ima i veću opožarenu površinu. Podaci o požarima na miniranim i minski sumnjivim površinama navedeni su u tablici 6.

Tablica 6: Požari raslinja na miniranom ili minski sumnjivom prostoru na priobalnom i kraškom području u 2019.te ukupno u RH (prema podacima zaprimljenim u VOS-u)

Požari raslinja na miniranom ili minski sumnjivom području u 2019. god.	broj požara	opožarena površina (ha)	IOP (ha/požar)
požarna sezona na priobalnom i kraškom području (lipanj-listopad).	6	17	2,83
požari na priobalnom i kraškom području (siječanj – prosinac)	38	3.745	98,55
požari na cijelom području RH (siječanj – prosinac)	48	4.243	88,40

Provedene evakuacije

Potrebe za evakuacijom građana i turista u 2019. iskazane su dva puta.

- 16. srpnja na požaru raslinja kod **Novalje uz plažu Zrće na otoku Pagu**. Zbog sigurnosti većeg broja ljudi izvršena je preventivna evakuacija oko 10.000 osoba sa tog područja do stavljanja požara pod nadzor.

- 27. srpnja na požaru **Južna Dubrava kod Šibenika** zapovjednik JVP Šibenik zatražio je djelomičnu evakuaciju starijih osoba i djece s područja Mihaljevići, Dulibići i Lugovići što je policija koja je već bila na terenu i provela. Nakon prestanka opasnosti evakuirani su se vratili u svoje domove.

Prijevoz vatrogasaca sa ili na otoke

Na temelju Ugovora o prijevozu putnika i vozila trajektom između Hrvatske vatrogasne zajednice i Jadrolinije te točke 16. Programa aktivnosti, tijekom požarne sezone za potrebe prijevoza vatrogasnih snaga sa kopna na otoke ili sa otoka, a temeljem zahtjeva Hrvatske vatrogasne zajednice, izvršeno je **67** prijevoza vatrogasnih snaga.

BROJ STRADALIH OSOBA (GRAĐANI I VATROGASCI) U POŽARIMA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Broj stradalih u požarima raslinja u 2019. godini

U gašenju požara raslinja na priobalnom i kraškom području **sedam (7)** osoba je bilo ozljeđeno od kojih je **šest (6)** vatrogasaca te **jedan (1)** građanin, dok su smrtno stradale **tri (3)** osobe. Gledajući ukupno Republiku Hrvatsku (prema izvješćima vatrogasaca sa terena), u požarima

raslinja **devet (9)** osoba je bilo ozlijeđeno od kojih je **sedam (7)** vatrogasaca te **dva (2)** građanina, dok je je **pet (5)** osoba smrtno stradalo.

Stradali vatrogasci

U 2019. godini **nisu zaprimljene** informacije o teže stradalim vatrogascima prilikom požara na otvorenom prostoru (za razliku od 2018. i nekoliko teško ozlijeđenih vatrogasaca - lomovi ekstremiteta, teška ozljeda oka).

Štete

Vezano uz nastale štete u požarima u 2019. godini osim dijelom na infrastrukturi i svakako okolišu, **nije bilo** direktnih značajnijih većih šteta za građane Republike Hrvatske, turiste i njihovu imovinu.

Štete na vatrogasnoj opremi i vozilima

Tijekom 2019. godine prilikom vatrogasnih intervencija, a za razliku od 2018. godine (dva izgorena i oštećena u prometnim nesrećama - prevrtanje vozila), nisu bile zabilježene veće štete na vatrogasnim vozilima.

VATROGASNE SNAGE NA PRIOBALJU TIJEKOM POŽARNE SEZONE 2019. GODINE

Učinkovito gašenje požara raslinja je moguće jedino uz dobru prethodnu pripremu i koordinaciju zrakoplovnih i zemaljskih snaga.

Ukupne angažirane snage na priobalju tijekom požarne sezone 2019. godine

- **6.044 vatrogasca iz vatrogasnih postrojbi** priobalnih županija (**1.104 JVP** i **4.940 DVD**)
- **1.000 sezonskih vatrogasaca** angažiranih na lokalnoj razini
- putem redovite dislokacije angažirano je **105** vatrogasca sa **22** vozila iz kontinentalnog dijela Republike Hrvatske dislocirano je na **11** mjesta i u sjedištima Državne intervencijske postrojbe (u jednoj smjeni)
- **54 pripadnika Državne intervencijske vatrogasne postrojbe** angažiranih na svim potrebnim lokacijama i u Sezonskim intervencijskim vatrogasnim postrojbama na otocima
- Hrvatska vojska stavila je na raspolaganje **do 200** pripadnika protupožarnih Namjenski organiziranih snaga Oružanih snaga Republike Hrvatske (kopnene, zrakoplovne i pomorske) u spremnosti za brzu intervenciju te dodatne snage **do 100** pripadnika za ojačanje snaga
- snage interventne i temeljne policije.

I ove godine (kako je već prethodno navedeno) nastavljeno je stalno dežurstvo Interventnog tima za helikoptersko spašavanje sastavljenog od pripadnika Hrvatske gorske službe spašavanja i Državne vatrogasne intervencijske postrojbe uz pomoć helikoptera Oružanih snaga Republike Hrvatske kao sposobnost koja značajno doprinosi sigurnosti gasitelja koji se zbog nastalog požara mogu naći u potencijalnoj pogibelji.

Izvanredna dislokacija

Sukladno traženjima županijskih vatrogasnih zapovjednika za pružanje pomoći putem izvanredne dislokacije, temeljem zapovjedi glavnog vatrogasnog zapovjednika Republike Hrvatske za potrebe gašenja velikih požara u priobalju, u protupožarnoj sezoni 2019., pripadnici vatrogasnih postrojbi s kontinenta angažirani su u požarima na području Južne Dubrave kod Šibenika. I pripadnici Državne intervencijske vatrogasne postrojbe angažirani su dodatno na izvanrednoj dislokaciji u mjestu Južna Dubrava, Šibensko - kninska županiji s 48 vatrogasaca i 17 vozila. U akcijama gašenja tog požara (pretežno sanacije i čuvanja požarišta) bilo je angažirano i 103 pripadnika protupožarnih Namjenski organiziranih snaga Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Državna intervencijska vatrogasna postrojba Hrvatske vatrogasne zajednice (DVIP-HVZ)

Državna vatrogasna intervencijska postrojba Hrvatske vatrogasne zajednice (u daljnjem tekstu DVIP- HVZ) s svoje četiri baze (DIP Zadar, DIP Šibenik, DIP Split i DIP Dubrovnik) sudjelovala je kao i svake godine na čitavom nizu značajnih intervencija u protupožarnoj sezoni. Intervencije su bile na prostorima četiri dalmatinske županije. Na intervencijama su pripadnici DVIP-HVZ odradili **2.814 sati** rada, a vodili su i sezonske intervencijske vatrogasne postrojbe na otocima.

PREGLED SUDJELOVANJA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U PROTUPOŽARNOJ ZAŠTITI U 2019. GODINI

Od **1. siječnja do 31. prosinca 2019.** od strane Hrvatske vatrogasne zajednice prema Protupožarnim namjenski organiziranim snagama Oružanih snaga Republike Hrvatske su upućena **193** zahtjeva za zračne snage od kojih se **61** odnosio za zadaće protupožarnih izviđanja (u 2018. bilo je **194** zahtjeva od kojih se **70** odnosilo na protupožarnih izviđanje). Upućena su dva (**2**) zahtjeva za angažiranje kopnenih snaga na najvećem požarištu Južna Dubrava u Šibensko - kninskoj županiji 27. i 28. srpnja 2019. Dakle od strane Hrvatske vatrogasne zajednice ukupno je u 2019. godini prema Protupožarnim namjenski organiziranim snagama Oružanih snaga Republike Hrvatske upućeno **195** zahtjeva za angažiranje zračnih i kopnenih snaga na gašenju požara.

Zračne snage su sudjelovale na **84** požara i to:

1. Šibensko-kninska županija: **37** požara
2. Splitsko- dalmatinska županija: **19** požar
3. Zadarska županija: **15** požara
4. Dubrovačko-neretvanska: **5** požara
5. Istarska županija: **3** požar
6. Primorsko-goranska: **3** požar
7. Ličko-senjska: **2** požar

Zračne su snage u 2019., ostvarile **2.953** leta s **551:15** sati naleta, izbačeno je **13.749 t** vode, utrošeno **309.626 l** goriva, utrošeno **1.531 l** pjenila, prevezeno je **14** osoba, te prevezeno **14 t** tereta.

Godina	Aktivnost	Broj letova	Sati naleta	Litara goriva	Izbačeno vode u t	Prevezeno osoba	Tona opreme
2017. godina	Požar	17.606	2.773:30	1.718 106	81.951	283	188
Od toga:	Protupožarna izviđanja (PPI)	(65)	(111:15)	(36.005)	(99)	(23)	(1)
2018. godina	Požar	2.378	504:25	296.588	10.948	115	14,6
Od toga:	Protupožarna izviđanja (PPI)	(106)	(143:00)	(43.934)	(198)	(0)	(0)
2019. godina	Požar	2.953	551:15	309.626	13.749	14	14
Od toga:	Protupožarna izviđanja (PPI)	(150)	(159:15)	(44.409)	(309)	(0)	(0)

Tablica 7: Pregled aktivnosti Oružanih snaga Republike Hrvatske u protupožarnoj zaštiti u 2019. g. i usporedba s 2017. i 2018.

U 2019. godini protupožarna izviđanja su doprinijela bržem uočavanju požara u samom početku nastanka. Tako su zrakoplovi na protupožarnim izviđanjima **35 puta** uočili požare u nastanku, inicijalno djelovali po istima, te javili o stanju istih u Operativno vatrogasno zapovjedništvo Republike Hrvatske.

Kopnene snage u 2019. godini angažirane **2 puta** sa **102** pripadnika Protupožarnih namjenski organiziranih snaga Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Besposadni zrakoplovni sustavi angažirani su **43 puta** u izviđanju područja koja su procijenjena kao visoko rizična glede izbijanja požara, te snimanja požarišta. Ukupno su proveli **43 leta i ostvarili 80:27 sati naleta**.

Za angažiranjem mornaričkih snaga **nije** bilo potrebe.

U 2019. upućen je bio **1 zahtjev** za pomoć i zračnih snaga za gašenje požara u inozemstvu ali isti **nije** realiziran.

ZNAČAJNIJI POŽARI RASLINJA NA OTVORENOM PROSTORU U REPUBLICI HRVATSKOJ U 2019. GODINI.

Kako je već prethodno spomenuto, uobičajeno požarno najopterećenije županije (nešto više nego prošle godine) bile su **Zadarska, Šibensko – kninska i posebice Splitsko – dalmatinska županija**.

Najviše požara izbilo je u **Splitsko – dalmatinskoj županiji**, a najviše izgorene površine bilo je u **Ličko- senjskoj županiji** (vidljivo u tablici 7).

Najveći požar uopće u 2019. (po procijenjenoj površini) ali ne i najopasniji, dojavljen je 25. veljače na području **Barlete kod Gospića**, uz A1 (190 km) u Ličko-senjskoj županiji. Zbog nemogućnosti adekvatnog gašenja i olujnog vjetra, požar se brzo širio kroz minski sumnjivo područje te je ugrozio autocestu A1 (gusti dim je u potpunosti prekrrio autocestu) uslijed čega je donesena odluka o njenom zatvaranju. Isto tako na južnom dijelu požarišta bila je ugrožena farma krava kao i nekoliko objekata uz državnu cestu D 50 te mladi nasadi jele i bora. Sve je uspješno obranjeno te nije bilo značajnije štete, a opožarena površina je procijenjena na oko **2.400 ha** većinom trave i niskog raslinja.

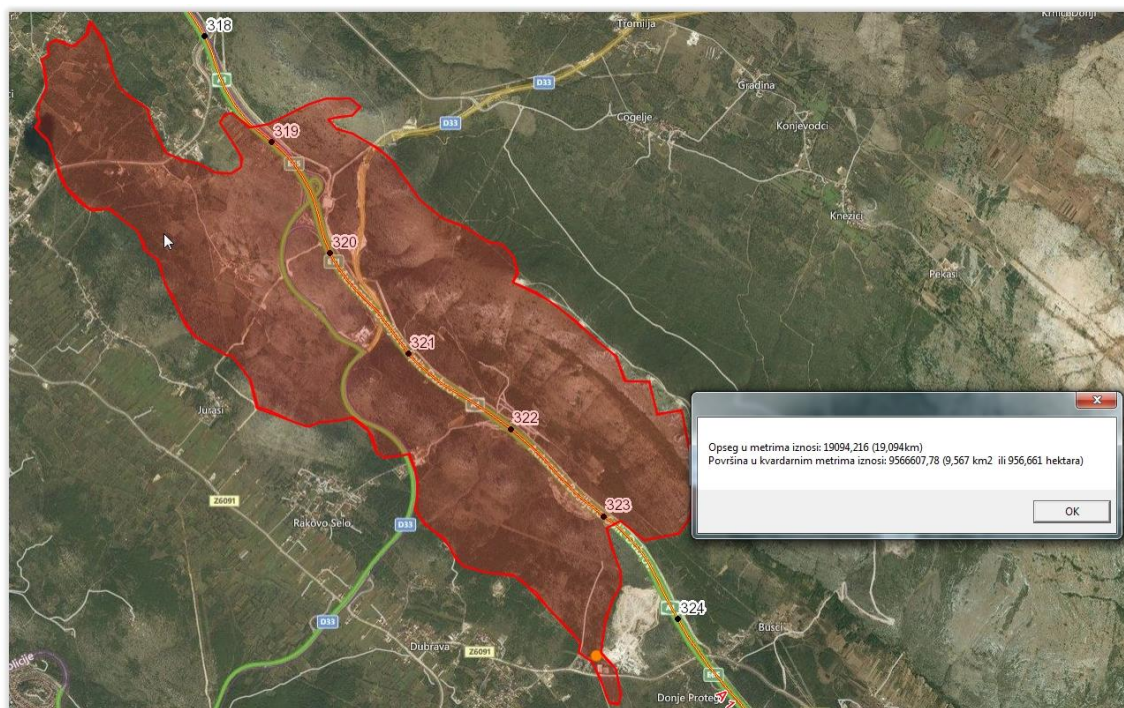
Najzahtjevniji požar na otvorenom prostoru izbio je 27. srpnja kod **Šibenika**, područje **Južne Dubrave** u blizini čvora Šibenik auto-ceste A1 (slika 5). U požaru su ozlijeđena 4 vatrogasca i isti su zbrinuti od strane HMP-a u OB Šibenik. Požarom je zahvaćeno oko **900 ha** niskog raslinja, makije i borove šume (prikaz opožarene površine – slika 8). Zbog jakog vjetra požar se brzo širio te je shodno tome i zatraženo angažiranje postrojbi izvan same županije te postrojbe DVIP-HVZ i zračnih snaga. Zapovjednik JVP Šibenik u 22:40 sati zatražio je djelomičnu evakuaciju starijih osoba i djece s područja Mihaljevići, Dulibići i Lugovići što je policija koja je već bila na terenu i provela. Nakon prestanka opasnosti evakuirani su se vratili u svoje domove. Zbog dima i prebacivanja požara sa jedne na drugu stranu autoceste zatvarana je autocesta A1 od Pirovca do Vrpolja kao i državna cesta D33 na dionicama Tromilja-Bilice na području Dubrave kod Šibenika.

Slika 5: požar Južna Dubrava kod Šibenika, nadzorna kamera Krtolin1 27.07.2019. u 15:28:15 sati

U gašenju požara sudjelovala su 4 protupožarna zrakoplova Canadair, 3 protupožarna zrakoplova Air-tractor te 284 vatrogasaca sa 91 vozilom iz JVP-a i DVD-a iz Šibensko-kninske županije, DVIP-a Zadar, Šibenik i Split te izvanrednih dislokacija iz Splitsko-dalmatinske županije

kao i izvanrednih dislokacija iz Primorsko-goranske, Zadarske, Karlovačke, Koprivničko-križevačke, Zagrebačke, Grada Zagreba i Krapinsko-zagorske županije koje su zatražene tijekom noći. Osim vatrogasaca angažirano je i 50 pripadnika Hrvatske vojske sa 5 vozila. Požar je **lokaliziran** 28.07. u 18:00 sati, te je saniranje i osiguranje požarišta trajalo do 30.07. u 07:00 sati kada je požar proglašen **ugašenim**.

Slika 8: Skica opožarene površine, požar Južna Dubrava

FINANCIJSKO IZVJEŠĆE PROVEDBE PROGRAMA AKTIVNOSTI U 2019. GODINI

Za potrebe provedbe Programa aktivnosti u 2019. godini iz Državnog proračuna je na projektu K260089 Hrvatske vatrogasne zajednice prvotno planirano 25.000.000,00 kuna.

Izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2019. godinu te preraspodjelom sredstava, tekući plan povećan je za 2.300.000,00 kuna i konačno za potrebe Hrvatske vatrogasne zajednice iznosio 27.300.000,00 kuna (godišnji plan projekta). Realizacija navedenih sredstava iz nadležnosti Hrvatske vatrogasne zajednice, prikazana je u tablici 10.

ŠIFRA PROJEKTA	PROGRAM AKTIVNOSTI U PROVEDBI POSEBNIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA	IZNOS
K260089	UKUPNO PLANIRANA SREDSTVA ZA POTREBE HRVATSKE VATROGASNE ZAJEDNICE	27.300.000,00 kn
	REALIZIRANO DO 31. 12. 2019. GODINE	26.390.811,30 kn
	REALIZIRANO U ODNOSU NA GODIŠNJI PLAN (%)	96,67 %

Tablica 10: Realizacija financijskih sredstava Programa aktivnosti u 2019. godini

Od planiranih financijskih sredstava Hrvatske vatrogasne zajednice (27.300.000,00 kn) realizacija u odnosu na godišnji plan iznosila je 96,67 %.

Od značajnijih troškova, na smještaj i prehranu vatrogasaca tijekom redovitih dislokacija utrošeno je 1.393.838,46 kuna, na službenu, radnu i zaštitnu obuču 1.654.786 kuna. Za nabavku vozila i opreme za gašenje kao i osobne zaštitne opreme, popravke i servise javnim vatrogasnim postrojbama utrošeno je 3.099.122,00 kuna. Na tekuće donacije u novcu (zapošljavanje sezonskih vatrogasaca – do 1.000) utrošeno je 17.152.000,00 kuna. Za materijal i sirovine utrošeno je 494.852,10 kuna i za opremu za održavanje i zaštitu 686.257,50 kuna.

Za potrebe provedbe Programa aktivnosti u 2019. godini iz Državnog proračuna je na projektu A545035 Ministarstva obrane planirano je 105.178.000,00 kuna. Izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2019. godinu sredstva su smanjena na 82.230.214,00 kuna Realizacija navedenih sredstava iz nadležnosti Ministarstva obrane, prikazana je u tablici 11.

ŠIFRA PROJEKTA	PROGRAM AKTIVNOSTI U PROVEDBI POSEBNIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA	IZNOS
A545035	UKUPNO PLANIRANA SREDSTVA ZA POTREBE MINISTARSTVA OBRANE	82.230.214,00 kn
	REALIZIRANO DO 31. 12. 2019. GODINE	82.230.214,00 kn
	REALIZIRANO U ODNOSU NA GODIŠNJI PLAN (%)	100,00 %

Tablica 11: Realizacija financijskih sredstava Programa aktivnosti u 2019. godini

Od planiranih financijskih sredstava Ministarstva obrane (82.230.214,00 kn), realizacija u odnosu na godišnji plan iznosila je 100,00 %.

Od značajnijih troškova po različitim mjestima troška, na usluge održavanja zrakoplova i opreme utrošeno je ukupno 52.230.744,77 kuna, za materijal i dijelove za održavanja zrakoplova i opreme utrošeno je ukupno 15.647.693,30 kuna. Na kerozin za zrakoplove utrošeno je 3.663.564,15 kuna, a na diesel gorivo ukupno 3.022.391,25 kuna, na naknade za protupožarnu zaštitu utrošeno je ukupno 4.799.100,00 kuna te na usluge prehrane 1.907.141,75 kuna.

Ukupno je za realizaciju Programa aktivnosti s pozicija Hrvatske vatrogasne zajednice i Ministarstva obrane ukupno (do 31.12.2019. godine) realizirano 108.621.025,30 kn.

KARAKTERISTIKE, REZULTATI I OSTVARENI CILJEVI U 2019. GODINI

Karakteristike požarne sezone 2019. godine

Požarna sezona 2019. je za razliku od one u 2018. i operativno vatrogasno manje zahtjevne (izuzev kraja rujna i početka listopada 2018.), bila nešto teža što se i vidi iz svih iskustava i

statističkih podataka o nastalim požarima, izgorenim površinama i angažiranim vatrogasnim (zemaljskim i zračnim) snagama te je na trećem mjestu po broju požara u zadnjih jedanaest godina i nije imala takvu žestinu kao 2012. i 2017. godina kada je bilo i najviše požara.

Velik broj požara (najveći u zadnjih jedanaest godina) zabilježen je u kasnu zimu i rano proljeće čemu je pridonijelo dulje sušno razdoblje u veljači i ožujku, a što je za posljedicu imalo povećanje broja nekontroliranog spaljivanja površina i biljnog otpada te olujna i orkanska bura koja je zabilježena u tom razdoblju. Kasnije tijekom tzv. glavnog napora požarne opasnosti odnosno ljetnih mjeseci bilo je poprilično promjenjivo vrijeme u kojima nije bilo predugih vrućih i sušnih razdoblja diljem priobalja.

Rezultati

Činjenica je da se u promatranom razdoblju 2019. godine, a što je vidljivo iz statističkih pokazatelja, **nije u prosjeku povećao odnos izgorene površine**, a u odnosu na evidentan **porast broja požara**. Sigurno su tome pridonijele poboljšane mjere i aktivnosti koje se kontinuirano provode od 2017. godine.

Analitički je obrađeno i da prosječno trajanje intervencije (od dojave pa do potpunog gašenja – bez potrebe za daljnjim čuvanjem požarišta) kod požara raslinja, a za koje Vatrogasno operativno središte Hrvatske vatrogasne zajednice ima saznanja:

za 2019. iznosi: 1 sat i 51 minute,

za 2018. iznosi: 1 sat i 56 minuta,

za 2017. iznosi: 3 sata i 51 minuta.

Smanjeni je i indeks opožarene površine (IOP = ha po požaru) za - 43,50% u odnosu na zadnjih 11 godina (**5,41** u 2019.g. u odnosu na prosječnih **9,57**) što pokazuje kontinuirana poboljšanja u operativnim postupanjima zračnih i zemaljskih vatrogasnih snaga.

ZNAČAJNIJE PREVENTIVNE I OPERATIVNE AKTIVNOSTI U PROVEDBI POŽARNE SEZONE

Može se zaključiti da su na prethodno navedene rezultate (**smanjena opožarena površina kao i odnos broja požara i opožarene površine (IOP)**), svakako doprinijele mjere Vlade Republike Hrvatske, nova zakonska rješenja kao i aktivna uloga premijera i ministara MUP-a i MORH te svakako i nove vrijednosti (kratkoročne mjere) Programa aktivnosti 2019. godine (i ranije).

Nadalje, svakako su na rezultate požarne sezone 2019. tijekom glavnog napora požarne opasnosti utjecalo (kao nove vrijednosti), pojačano preventivno djelovanje (rano otkrivanje, izviđanje, ophodnja, predikcija požara), već ranije spomenuta brža reakcija zemaljskih vatrogasnih i

zračnih snaga, ali i aktivan rad svih subjekata u provođenju Programa aktivnosti 2019. te sve aktivnija uloga općina, gradova, županija, kao i provođenje zaključaka analize i naučenih lekcija iz 2017. i 2018. godine te njihovo operativno implementiranje. Tijekom 2019. godine izrađena su i dva standardna operativna postupka (za pružanje međunarodne pomoći putem prijelaznih rescEU kapaciteta i u slučaju prisilnog slijetanja protupožarnog zrakoplova na morsku površinu).

Hrvatske šume d.o.o. tijekom 2019. godine izgradile su 26,16 km novih dionica protupožarnih prosjeka sa elementima šumske ceste na području Uprave šuma podružnice Dalmacije.

Hrvatska vatrogasna zajednica, Hrvatske šume d.o.o. i Hrvatske autoceste d.o.o. dogovorile su i provele tokom požarne sezone od 1. lipnja do 30. rujna, zajedničke informativno-promidžbene aktivnosti u cilju podizanja razine protupožarne kulture i upoznavanja stanovništva i turista s opasnostima od nastanka požara i posljedicama koje požari izazivaju.

Općenito, može se istaknuti da je nastavljena odlična suradnja zračnih i zemaljskih snaga, odlična zapovjedna struktura i rad na terenu i odličan rad u Situacijskom operativnom središtu i Operativnom vatrogasnom zapovjedništvu Republike Hrvatske. Vršeno je svakodnevno protupožarno izviđanje protupožarnim zrakoplovima te se je u više navrata direktno djelovalo na uočeni požar. Evidentna je i pravovremena reakcija vatrogasnih i drugih snaga, a također je i ciljano izviđanje sa besposadnom letjelicom te preventivni obilasci vatrogasaca na terenu kao i uvođenje novih tehnologija i njihovo integriranje u sustav, dalo svoje rezultate. Stavljena je u uporabu informatička aplikacija koja je omogućavala slanje slika i videa požarišta iz zraka u realnom vremenu iz protupožarnih zrakoplova u Operativno vatrogasno zapovjedništvo Republike Hrvatske radi kvalitetnijih procjena i odluka o uporabi snaga i sredstava na gašenju požara.

Modernizacija sustava vatrogastva

U ostvarenju poboljšanih rezultata požarne sezone 2019. godine pridonijeli su, a i nadalje će pridonijeti, projekt Ministarstva poljoprivrede (74 vozila za vatrogasce te financirano osposobljavanje 6.000 vatrogasaca) i dva projekta Ministarstva unutarnjih poslova (nabava 3.000 ručnih i 900 mobilnih radio-komunikacijskih stanica za vozila i Projekt nabave 94 novih vatrogasnih vozila).

REZULTATI ANALIZE POŽARNE SEZONE 2019.

Okrugli stol na temu analize požarne sezone 2019. održan je 20. studenog s 40–ak predstavnika 30–ak subjekata provedbe Programa aktivnosti. Na njemu su prikazani i raspravljani rezultati požarne sezone 2019. i provedena je analiza provedenih zadataka te su donijeti prijedlozi za poboljšanje u 2020 godini i dalje.

Zadaci iz Programa aktivnosti temeljem izvješća izvršitelja i sudjelovatelja, te uvidom u stvarno stanje, provedene su u zadovoljavajućoj mjeri i u zadanim rokovima.

Angažiranje izvršitelja i sudjelovatelja Programa aktivnosti poboljšano je u odnosu na 2018. godinu, a kako je i prethodno navedeno, vidljiviji je odgovorniji rad svih subjekata kroz veći broj izrađenih različitih planskih i provedbenih dokumenata od strane svih obveznika donošenja, te veći angažman jedinica lokalne (gradovi i općine) i područne (županije) samouprave no, potreban je još veći angažman općina i gradova na reguliranju, provođenju i nadziranju preventivnih mjera zaštite od požara, i kako se u izvješću Ministarstva unutarnjih poslova navodi, veći angažman u izvješćivanju nadležnih o poduzetim mjerama te usklađivanja mjera s novim propisima. To se svakako odnosi i na izvješćivanje od strane nacionalnih parkova i parkova prirode.

Vrednujući statističke pokazatelje koji ukazuju da se u prosjeku nije povećao odnos požara i izgorjene površine, a u odnosu na evidentan porast broja požara kao i na veličinu izgorjele površine, vrijeme aktivnog gašenja (prosječno trajanje intervencije) u 2019. u odnosu na 2017. smanjeno za 2 sata, zaključuje se da su požari bili na vrijeme uočeni i da je operativni vatrogasni (zemaljski i zračni) sustav brzo reagirao, te spriječio nastanke još većih izravnih i neizravnih šteta.

Prilagodljivim i integriranim sustavom zaštite, spašen je velik broj objekata, očuvane su turističke destinacije i vegetacijski pokrov na požarno ugroženim područjima što ukazuje na dobru koordinaciju svih aktivnosti i subjekata. Koordinacijom iz jednog mjesta, Operativnog vatrogasnog zapovjedništva Republike Hrvatske u Divuljama, omogućeno je uspješnije djelovanje snaga na svim razinama i unutar jedinstvenog zapovjednog sustava. S obzirom na širinu zadataka, u Operativno vatrogasno zapovjedništvo Republike Hrvatske i slijedeće godine trebaju biti uz službenike Hrvatske vatrogasne zajednice, uključeni časnici Ministarstva obrane i službenici Ministarstva unutarnjih poslova, kako bi koordinacija snaga i upravljanje složenijim događajima bilo učinkovitije.

Obzirom na požarnu sezonu 2019., provedenu analizu i uočene probleme u pripremi mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku te značajno povećani broj požara nastalih u proljeće, potrebno je s planiranjem i provođenjem propisanih mjera i aktivnosti započeti ranije (kraj zime/početak proljeća) u odnosu na protekle godine.

Prijedlog kratkoročnih mjera za poboljšanje Programa aktivnosti 2020.

U Program aktivnosti za 2020. godinu potrebno je dodati nove subjekte kao izvršitelje i sudionike:

- Udruga poslodavaca u hotelijerstvu Hrvatske
- školske ustanove, Hrvatski muzej vatrogastva

Nadalje, predlaže se:

- izrada novog Standardnog operativnog postupka za najavu i provedbu letaćkih operacija zrakoplova koji sudjeluju u gašenju požara na otvorenom prostoru s ciljem osiguranja područja gašenja požara i prikupljanja vode od ostalih aktivnosti u zračnom prostoru,
- na međuresornoj razini omogućiti veći stupanj razmjene podataka o nastalim požarima putem informacijskih sustava i digitalnih podloga,
- predložiti način rješavanja (strateškog) problema sve većeg nedostatka operativnog vatrogasnog kadra (uvećati) iznosi financijskih sredstava po angažiranom: sezonskom vatrogascu, protupožarnu naknadu i refundacija mjesečnih troškova po profesionalnom dopunskom domicilnom vatrogascu,
- s obzirom na dokazano da je vatrogasna djelatnost izuzetno opasna, i nadalje je potrebno unapređivati sigurnost vatrogasaca boljom i modernijom opremom, ali i kontinuirano obnavljati znanja i dodatno se osposobljavati na svim razinama,
- potencirati što veći broj edukacija vatrogasaca o opasnostima gašenja u blizini minski sumnjivih područja,
- inicirati provođenje obuke novih dobrovoljnih vatrogasaca za prevoženje helikopterom,
- organizirati u suradnji s inspekcijom zaštite od požara MUP-a radionice/stručne skupove i razgovarati kako potaknuti JLP(R)S (gradove, općine, županije) za još kvalitetnijim provođenjem preventivnih mjera, ali i nadzora provedenih preventivnih mjera zaštite od požara.

ZAKLJUČAK

Svi subjekti (izvršitelji i sudionici) Programa aktivnosti u zaštiti od požara, zajedno sa zemaljskim i zračnim vatrogasnim sustavom, a vezano uz sigurnosne prijetnje, rizike i izazove za Republiku Hrvatsku koji se odnose na požare otvorenog prostora, kontinuirano su i svakodnevno u 2019. godini (i ranije) i zajedno sa svim ostalim srodnim žurnim službama, osiguravali sigurno okruženje za građane i turiste te značajno pridonosili ukupnom sustavu Domovinske sigurnosti u Republici Hrvatskoj i ostvarili uspješno sve postavljene zadaće i ciljeve.

Zaključno, smatra se da će se i nadalje, pojačanom međuresornom suradnjom uz kontinuirani daljnji rad na otklanjanju nedostataka/problema te implementacijom prijedloga za poboljšanje/uklanjanje istih utvrđenih sveobuhvatnim analizama požarnih sezona iz 2017., 2018. i 2019. godine, aktivnijim uključivanjem novih subjekata te realizacijom prijedloga, mjera i zadaća Programa aktivnosti za 2020. godinu i nadalje, provodeći ga naglašeno od strane jedinica lokalne i

područne samouprave zajedno s preko četrdeset subjekata (izvršitelja/sudionika) kao i realizirano (re)pozicioniranje sustava vatrogastva i implementacija novog zakonskog rješenja, zajednički pridonijeti još učinkovitijoj zaštiti od požara i osigurati ostvarivanje zacrtanih ciljeva u zaštiti i spašavanju građana Republike Hrvatske i turista, zaštiti materijalnih i kulturnih dobara, zaštiti životinjskog i biljnog svijeta kao i prirodnih resursa, te pridonijeti još višoj razini zaštite nacionalne sigurnosti.